Kaupunginhallitus 28.09.2026

Kokoustiedot Kaupunginhallitus

Aika 28.09.2026 klo 15.30 - 19:12

Paikka Kaupunginhallituksen kokoushuone, Virastopiha 2 C 1. krs.

Läsnä	Katainen Mervi	puheenjohtaja	
	Aaltonen Juri	jäsen	
	Cederlöf Karin	jäsen	
	Elo Simon	jäsen	poistui klo 18.55 § 311, palasi klo 18.59 § 311 jälkeen
	Hopsu Inka	jäsen	saapui klo 15.37 § 306
	af Hällström Nina	jäsen	
	Kilpijoki Kerttu-Liisa	jäsen	
	Marttila Helena	jäsen	
	Nevanlinna Risto	jäsen	
	Partanen Henna	jäsen	
	Rodriguez Elina	jäsen	
	Sammallahti Tere	jäsen	
	Sistonen Markku	jäsen	
	Vanhanen Joel	jäsen	
	Vehmanen Emma-Stina	jäsen	
Muut saapuvilla olleet	Limnell Jarno	valtuuston puheenjohtaja	sähköinen Teams, saapui klo 15.33 ennen § 306
	Guzenina Maria	valtuuston 1. varapuheenjohtaja	sähköinen Teams
	Hyrkkö Saara	valtuuston 2. varapuheenjohtaja	sähköinen Teams, saapui klo 15.33 ennen § 306, poistui klo 18.25 § 309
	Grönroos Simo	valtuuston 3. varapuheenjohtaja	sähköinen Teams
	Mykkänen Kai	kaupunginjohtaja	
	Nurmi Juha	perusopetuksen johtaja	
	Isotalo Olli	kaupunkiympäristön toimialajohtaja	
	Heinaro Mervi	elinvoimajohtaja	sähköinen Teams
	Kuismin Timo	lakiasiainjohtaja	sähköinen Teams
	Konttas Ari	rahoitusjohtaja	sähköinen Teams
	Kilappa Susanna	viestintäpäällikkö	sähköinen Teams
	Takala Jutta	henkilöstöjohtaja	sähköinen Teams
	Majuri Jouni	kaupunginsihteeri	sähköinen Teams

Ala-Kojola Outi	nuorisovaltuuston edustaja	sähköinen Teams, saapui klo 15.33 ennen § 306
Kyrki Helena	kestävän kehityksen päällikkö	sähköinen Teams, saapui klo 15.35 § 306, poistui klo 18.17 § 306 jälkeen
Söderman Tarja	ympäristöjohtaja	sähköinen Teams, poistui klo 18.17 § 306 jälkeen
Nousjärvi Niina	kehittämispäällikkö	sähköinen Teams, saapui klo 15.35 § 306, poistui klo 18.17 § 306 jälkeen
Laitala Pasi	strategia- ja kehittämisjohtaja	sähköinen Teams, saapui § 306, poistui klo 18.17 § 306 jälkeen
Leino Virpi	juristi	sähköinen Teams, saapui klo 18.17 § 307, poistui klo 18.20 § 306 jälkeen
Kaukonen Katariina	juristi, sihteeri	

Allekirjoitukset	Mervi Katainen	Katariina Kaukonen
	puheenjohtaja	sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty

Emma-Stina Vehmanen	Risto Nevanlinna
pöytäkirjantarkastaja	pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tämä pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa 02.10.2026

Käsitellyt asiat

Pykälä nro	Liite nro	Kokousasian otsikko	Sivu
§ 296		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	5
§ 297		Pöytäkirjan tarkastajien valinta	6
§ 298		Varavaltuutetun ja tarkastuslautakunnan jäsenen vaalikelpoisuuden menetys ja täydennysvaali (Kv-asia)	7
§ 299		Keskusvaalilautakunnan varajäsenen eronpyyntö ja täydennysvaali (Kv-asia)	10
§ 300		Kulttuuri- ja nuorisolautakunnan varajäsenen vaalikelpoisuuden menetys ja täydennysvaali (Kv-asia)	12
§ 301		Kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen vaalikelpoisuuden menetys ja täydennysvaali (Kv-asia)	14
§ 302		Poikkihallinnollisen kehitysohjelman Kestävä ja luonnonläheinen Espoo ohjausryhmän jäsenen eronpyyntö ja täydennysvaali (Kv-asia)	16
§ 303		Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden lautamiehen eronpyyntö ja täydennysvaali (Kv-asia)	18
§ 304		Valtuuston päätösten laillisuusvalvonta	23
§ 305		Edustajan nimeäminen Cities Mission Mayors Advisory Group -tapaamiseen Brysselissä 14.10.2026	25
§ 306	1, 2	Hiilineutraali Espoo -tiekartan puolivälitarkastelu ja lisätoimenpiteet (Kv-asia)	27
§ 307	3	Vastaselitys hallinto-oikeudelle määräaikaisen juristin valintaan koskevassa valitusasiassa	33
§ 308	4	Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätöksestä koskien lukiokoulutuksen maksullisuutta kolmansien maiden kansalaisille	35
§ 309	5	Koskelonniitty, asemakaavan sekä maankäyttösopimuksen ja esisopimuksen hyväksyminen, alue 714700, 83. kaupunginosa Bodom (osittain Kv-asia)	37
§ 310	6	Maankäyttösopimuksen osittainen muutos, Kera 130140	49
§ 311	7	Valituslupahakemus ja valitus korkeimmalle hallinto-oikeudelle Helsingin hallinto-oikeuden päätöksestä Metsälammentien asemakaavan asiassa	51
§ 312		Valtuustokysymys turvakotipaikkojen riittävyydestä ja uusien tilojen löytymisestä Espoossa (Kv-asia)	55
§ 313		Valtuustoaloite järjestöyhteistyön kehittämisestä (Kv-asia)	59
§ 314		Valtuustoaloite turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa (Kv-asia)	62
§ 315		Valtuustoaloite Tvijälpin luonnonsuojelualueen perustamisesta (Kv-asia)	68
§ 316		Lautakuntien ja jaostojen sekä viranhaltijoiden päätökset	75
§ 317		Päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset	77
§ 318		Hiilijalanjäljen raja-arvo talonrakentamisen ohjauksessa	78

§ 296

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätös Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Selostus Kaupunginhallitus oli kutsuttu koolle puheenjohtajan allekirjoittamalla 24.9.2026 päivätyllä jäsenille toimitetulla kokouskutsulla.

§ 297

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Emma-Stina Vehmanen ja Risto Nevanlinna.

Asianumero 96/00.00.01/2025

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 298

§ 298

Varavaltuutetun ja tarkastuslautakunnan jäsenen vaalikelpoisuuden menetys ja täydennysvaali (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Nyman Janne

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto

1

vapauttaa varavaltuutettu Niko Ohvon (PerusS) toimestaan ja toteaa, että hänen luottamustoimensa on päättynyt,

2

valitsee tarkastuslautakunnan jäseneksi Niko Ohvon (PerusS) tilalle _____ (PerusS).

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Niko Ohvo (PerusS) on 11.9.2026 saapuneella sähköpostilla pyytänyt eroa luottamustoimestaan varavaltuutettuna ja tarkastuslautakunnan jäsenenä perusteenaan paikkakunnalta muutto. Paikkakunnalta muuton seurauksena luottamushenkilö menettää vaalikelpoisuutensa.

Vaalilain (714/1998) 93 §:n 2 momentin mukaan, jos valtuuston toimikauden aikana varavaltuutettujen määrä jää vajaaksi, kunnan

keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja kuntalain 17 §:n mukaisesti.

Kuntalain (410/2015) 121 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Espoon kaupungin hallintosäännön I osan 3. luvun 2 §:n mukaan tarkastuslautakunnassa on kolmetoista (13) jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee kuntalain mukaan olla valtuutettuja.

Kuntalain 75 §:n mukaan vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan ei ole:
1) kunnanhallituksen jäsen;
2) pormestari ja apulaispormestari;
3) henkilö, joka on kunnanhallituksen jäsenen, kunnanjohtajan, pormestarin tai apulaispormestarin hallintolain (434/2003) esteellisyysperusteita koskevan 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu läheinen;
4) henkilö, joka on kunnan tai kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa kunnan määräysvallassa olevassa yhteisössä tai säätiössä;
5) henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen.

Sovellettavaksi tulee näin ollen kuntalain 73 §, joka koskee vaalikelpoisuutta kunnanhallitukseen ja kuntalain 72 §, jossa säädetään vaalikelpoisuudesta valtuustoon. Vaalikelpoisia kunnanhallitukseen eivät ole henkilöt, jotka eivät ole vaalikelpoisia valtuustoon.

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, tasa-arvolaki) säännökset. Kunnallisten toimielinten valintaa koskee tasa-arvolain 4 a §, jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä tulee valtuustoa lukuun ottamatta olla vähintään 40 % naisia ja vähintään 40 % miehiä.

Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Tasa-arvolain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan tasa-arvolaki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Tasa-arvolaista poikkeamiseen on oltava erityinen syy.

Tarkastuslautakunnan jäsenistä on oltava naisia ja miehiä vähintään kuusi (6). Tarkastuslautakunnan jäsenistä kuusi (6) on naisia ja seitsemän (7) miehiä. Näin ollen tarkastuslautakuntaan valittava jäsen voi olla nainen tai mies.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Asianumero 96/00.00.01/2025

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 299

§ 299

Keskusvaalilautakunnan varajäsenen eronpyyntö ja täydennysvaali (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Nyman Janne

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto valitsee keskusvaalilautakuntaan varajäseneksi Arash Badie Modirin (Vas.) tilalle _____ (Vas.).

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Arash Badie Modiri (Vas.) on 6.9.2026 saapuneella sähköpostilla pyytänyt eroa luottamustoimestaan keskusvaalilautakunnan varajäsenenä perusteenaan muutto ulkomaille.

Vaalilain (714/1998) 13 §:n mukaan valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta. Kunnan keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Sekä jäsenten että varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Kuntavaaleissa 2025 tällaisia ryhmiä oli yhteensä 15.

Keskusvaalilautakuntaan valittavalla on oltava kuntalain (410/2015) 71 §:n mukainen yleinen vaalikelpoisuus. Lisäksi tulee sovellettavaksi kuntalain 74.1 §, jonka mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan tai valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö.

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, tasa-arvolaki) säännökset. Kunnallisten toimielinten valintaa koskee tasa-arvolain 4 a §, jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä tulee valtuustoa lukuun ottamatta olla vähintään 40 % naisia ja vähintään 40 % miehiä, jollei erityisestä syystä muuta johdu. Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske.

Keskusvaalilautakunnan jäsenistä on oltava toista sukupuolta vähintään kaksi (2) ja varajäsenistä vähintään kuusi (6), jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Keskusvaalilautakunnan varajäsenistä yksitoista (11) on miehiä ja neljä (4) naisia. Tasa-arvolain 4 a §:n mukaisesta kiintiöstä poikkeamiseen on vaalilain 13 §:stä johtuva erityinen syy. Valittava varajäsen voi olla mies tai nainen.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Asianumero 96/00.00.01/2025

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 300

§ 300

Kulttuuri- ja nuorisolautakunnan varajäsenen vaalikelpoisuuden menetys ja täydennysvaali (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Nyman Janne

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto valitsee kulttuuri- ja nuorisolautakunnan jäsenen Jay Thompsonin (Kok.) henkilökohtaiseksi varajäseneksi Väinö Multamäen (Kok.) tilalle _____ (Kok.).

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Väinö Multamäki (Kok.) on 4.9.2026 saapuneella sähköpostilla pyytänyt eroa luottamustoimestaan kulttuuri- ja nuorisolautakunnan varajäsenenä perusteenaan paikkakunnalta muutto. Paikkakunnalta muuton seurauksena luottamushenkilö menettää vaalikelpoisuutensa.

Espoon kaupungin hallintosäännön I osan 4. luvun 2 §:n mukaan kulttuuri- ja nuorisolautakunnassa on kolmetoista (13) jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan puheenjohtajan tulee olla valtuutettu ja varapuheenjohtajan valtuutettu tai varavaltuutettu.

Kuntalain (410/2015) 74 §:n 1 momentin mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:
1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;

2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, tasa-arvolaki) säännökset. Kunnallisten toimielinten valintaa koskee tasa-arvolain 4 a §, jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä tulee valtuustoa lukuun ottamatta olla vähintään 40 % naisia ja vähintään 40 % miehiä.

Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan tasa-arvolaki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Tasa-arvolaista poikkeamiseen on oltava erityinen syy.

Kulttuuri- ja nuorisolautakunnassa tulee siten olla toista sukupuolta edustettuna vähintään kuusi (6). Lautakunnassa on varsinaisina jäseninä seitsemän (7) naista ja kuusi (6) miestä. Lautakunnan varajäsenistä seitsemän (7) on naisia ja kuusi (6) miehiä. Näin ollen lautakuntaan valittavan varajäsenen tulee olla mies.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Asianumero 96/00.00.01/2025

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 301

§ 301

Kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen vaalikelpoisuuden menetys ja täydennysvaali (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Nyman Janne

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto valitsee kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenen Antti Aarnion (SDP) henkilökohtaiseksi varajäseneksi Kalle Konttisen (SDP) tilalle _____ (SDP).

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kalle Konttinen (SDP) on 24.8.2026 saapuneella sähköpostilla pyytänyt eroa luottamustoimestaan kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenenä perusteenaan paikkakunnalta muutto. Paikkakunnalta muuton seurauksena luottamushenkilö menettää vaalikelpoisuutensa.

Espoon kaupungin hallintosäännön I osan 4. luvun 6 §:n mukaan kaupunkisuunnittelulautakunnassa on kolmetoista (13) jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Lautakunnan jäsenistä viiden (5) tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Puheenjohtajan tulee olla valtuutettu ja varapuheenjohtajan valtuutettu tai varavaltuutettu.

Kuntalain (410/2015) 74 §:n 1 momentin mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, tasa-arvolaki) säännökset. Kunnallisten toimielinten valintaa koskee tasa-arvolain 4 a §, jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä tulee valtuustoa lukuun ottamatta olla vähintään 40 % naisia ja vähintään 40 % miehiä.

Lautakunnassa tulee siten olla toista sukupuolta edustettuna vähintään kuusi (6).

Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Tasa-arvolain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan tasa-arvolaki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen tai hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltavaa samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Tasa-arvolaista poikkeamiseen on oltava erityinen syy.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenistä kuusi (6) on naisia ja seitsemän (7) miehiä. Lautakunnan varajäsenistä kuusi (6) on naisia ja seitsemän (7) miehiä. Näin ollen valittava varajäsen voi olla nainen tai mies.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Asianumero 96/00.00.01/2025

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 302

§ 302

Poikkihallinnollisen kehitysohjelman Kestävä ja luonnonläheinen Espoo ohjausryhmän jäsenen eronpyyntö ja täydennysvaali (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Nyman Janne

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto valitsee poikkihallinnollisen kehitysohjelman Kestävä ja luonnonläheinen Espoo ohjausryhmän jäseneksi Liisa Tuomen (Vas.) tilalle Elina Rodriguezin (Vas.).

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Liisa Tuomi (Vas.) on pyytänyt eroa luottamustehtävästään poikkihallinnollisen kehitysohjelman Kestävä ja luonnonläheinen Espoo ohjausryhmän jäsenenä perusteenaan paikkakunnalta muutto.

Valtuusto päätti 28.4.2025 § 39 asettaa valtuustokauden 2025–2029 poikkihallinnollisten kehitysohjelmien aiheiksi Kestävä ja luonnonläheinen Espoo, Yhteisöllinen Espoo, Yritysten ja yrittäjyyden Espoo sekä Tapahtumien Espoo.

Kehitysohjelmien ohjausryhmät

Valtuusto päätti 28.4.2025 § 39 kehitysohjelmien kokoonpanosta seuraavasti: kunkin kehitysohjelman ohjausryhmään nimetään kymmenen jäsentä, joista viisi on luottamushenkilöitä (puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme jäsentä). Ohjausryhmien puheenjohtajien ja

varapuheenjohtajien tulee olla valtuutettuja. Ohjausryhmien luottamushenkilöjäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet.

Nuorisovaltuusto nimeää yhden edustajan ja hänelle varajäsenen jokaisen ohjelman ohjausryhmään. Ohjausryhmän tehtäväalueeseen läheisesti liittyvien lautakuntien puheenjohtajilla on läsnäolo- ja puheoikeus ohjausryhmän kokouksissa.

Kaupunginjohtaja päättää kehitysohjelmien omistajista, viranhaltijajäsenistä ja heidän varajäsenistään.

Valtuusto on päätöksellään 9.6.2025 § 85 valinnut luottamushenkilöjäsenet ja heidän varajäsenensä poikkihallinnollisten kehitysohjelmien ohjausryhmiin.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Asianumero 96/00.00.01/2025

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 303

§ 303

Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden lautamiehen eronpyyntö ja täydennysvaali (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Nyman Janne

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto valitsee Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden lautamieheksi Niko Mourujärven tilalle _____.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Niko Mourujärvi on 7.9.2026 saapuneella sähköpostilla pyytänyt eroa tehtävästään käräjäoikeuden lautamiehenä perusteenaan henkilökohtaiset syyt.

Käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain (675/2016, lautamieslaki) 1 §:n 2 momentin mukaan käräjäoikeiden lautamiehen vaaliin, valituksi tulleen lautamiehen oikeuteen kieltäytyä tehtävästä sekä lautamiehen tehtävän hoitamiseen valituksen käsittelyn ja vaalin aikana sovelletaan kuntalain (410/2015) 10 luvun kunnan luottamushenkilöä koskevia säännöksiä. Kuntalain (410/2015) 79 §:n mukaan luottamushenkilö pysyy toimessaan sen ajan, joksi hänet on valittu ja senkin jälkeen siihen saakka, kunnes toimeen on valittu toinen.

Lautamiesten kelpoisuusvaatimukset ja valintaperusteet

Lautamieslain 2 §:n mukaan lautamiehen tulee olla käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kunnassa asuva Suomen kansalainen, joka ei ole konkurssissa, jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jota on pidettävä sopivana toimimaan lautamiehenä.

Lautamieheksi ei saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 65 vuotta. Lautamiehenä ei saa olla henkilö, jolla on virka yleisessä tuomioistuimessa tai Rikosseuraamuslaitoksessa taikka joka virassaan suorittaa ulosottotehtäviä, rikosten esitutkintaa taikka tulli- tai poliisivalvontaa, eikä myöskään syyttäjä, asianajaja taikka muu ammatikseen asianajoa harjoittava henkilö.

Lautamieslain 3 §:n 1 momentin mukaan käräjäoikeuden lautamiesten lukumäärän vahvistaa Tuomioistuinvirasto. Jos käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluu useampia kuntia, Tuomioistuinvirasto vahvistaa kunkin kunnan alueelta valittavien lautamiesten määrän ensisijaisesti kuntien henkikirjoitettujen asukkaiden lukumäärän suhteessa. Jokaisesta kunnasta on kuitenkin valittava vähintään yksi lautamies.

Lautamieslain 4 §:n mukaan kunnanvaltuusto valitsee lautamiehet valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi.

Kunnasta valittavien lautamiesten tulee mahdollisimman tasapuolisesti edustaa kunnan väestön ikä-, elinkeino-, sukupuoli- ja kielijakaumaa.

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Lautamieslain 5 §:n mukaan lautamiehen on ennen tehtävään ryhtymistä sekä tehtävän kestäessä annettava käräjäoikeudelle tuomioistuinlain 11 luvun 12 §:ssä tarkoitettu sidonnaisuusilmoitus.

Lautamiesten asemaan liittyviä Tuomioistuinviraston kannanottoja:

Tuomioistuinvirasto kiinnittää valtuustoryhmien ja lautamiesehdokkaiden huomiota eräisiin kannanottoihin ja seikkoihin, jotka ovat aika ajoin nousseet esiin lautamiesjärjestelmän toimivuutta ja uskottavuutta arvioitaessa.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on käsitellessään valtioneuvoston oikeuskanslerin kertomusta oikeudenkanslerin virkatoimista ja lain noudattamista koskevista havainnoista vuodelta 1994 käsitellyt myös lautamiesjärjestelmää. Perustuslakivaliokunta on 5.6.1996 antamassaan mietinnössä (PeVM 3/96) ottanut kantaa useisiin lautamiesjärjestelmää koskeviin seikkoihin, mitkä kannanotot ovat edelleenkin ajankohtaisia ja syytä saattaa valtuustojen ja valtuustoryhmien sekä lautamiesehdokkaiden tietoon.

Perustuslakivaliokunta toteaa muun muassa seuraavaa: "Lautamiesten valinnassa tulee korostaa lautamiehen tuomarintehtävää. Lautamies ei ole poliittisella valtakirjalla toimiva kunnallinen luottamushenkilö, vaan hänen tulee olla riippumaton. Valtuustoryhmillä on tämän suhteen erityinen vastuu. Sama koskee sitä, että lautamiehiksi valittavat ovat valmiita toimimaan tehtävässään koko kauden. Ottaen huomioon lautamiehen tehtävän ja aseman tuomioistuimen jäsenenä puolueiden ei pidä vaatia lautamiehiksi valittavilta sitoumuksia ns. puolueveron maksamisesta istuntopalkkiostaan."

Lautamiestehtävän luonne

Lautamiehen tehtävää ei voida pitää kunnallisena luottamustehtävänä, vaikka valtuusto valitsee lautamiehet. Perustuslain mukaan tuomiovaltaa käyttävät itsenäiset ja riippumattomat tuomioistuimet. Lautamiehet, joilla on yksilöllinen äänioikeus, ovat tuomioistuimen jäseniä ja toimivat tuomarin vastuulla. Näin ollen tehtävä on pikemminkin valtiollinen luottamustehtävä, jonka hoitamisesta maksettavat kustannukset (istuntopalkkio, ansionmenetyskorvaus ja matkakustannukset) suoritetaan valtion varoista.

Lautamiehen tehtävä eroaa kunnallisista lautakunnan jäsenyyksistä ja eräistä muista kunnallisista luottamustehtävistä siinäkin suhteessa, että tuomioistuimen istunnot alkavat yleensä aamulla kello 9.00 ja istuntoja jatketaan niin pitkään, että kaikki istuntopäivälle haastetut jutut saadaan käsitellyksi. Lautamiehen tehtävä edellyttää siis varautumista koko päivän kestävään istuntoon. Erityisesti laajoissa rikosasioissa lautamiesten tulee varautua olemaan läsnä useampana päivänä peräkkäin. Lautamiesten istuntovuoroista sopiminen edellyttää tällaisissa tapauksissa käräjäoikeuden ja lautamiesten keskinäistä yhteydenpitoa riittävän ajoissa, jotta lautamiehet voisivat varautua istuntoihin.

Esteellisyyskysymyksistä

Tuomioistuinten jäsenten esteellisyyskysymyksiin kiinnitetään nykyään huomattavan paljon huomiota. Esteellisyyttä koskevat säännökset on uudistettu syyskuussa 2001 voimaan tulleella lailla. Mainittu lain muutos ja Euroopan Ihmisoikeustuomioistuimen kannanotot ovat merkinneet sitä, että esteellisten piiri on laajentunut. Vakiintunut periaate on, että tuomioistuimen on paitsi oltava puolueeton myös näytettävä puolueettomalta. Käytännön kokemukset ovat osoittaneet, että esteellisyyskysymykset ovat usein ajankohtaisia erityisesti silloin, kun lautamiehinä on esimerkiksi kunnanhallituksen tai kuntayhtymän hallituksen jäseniä.

Tuomioistuinviraston näkemyksen mukaan merkittävässä asemassa olevien kunnallisten luottamushenkilöiden tai kansanedustajien valitsemiseen lautamieheksi tulisi suhtautua pidättyväisesti.

Lautamiesten valintaan liittyviä kysymyksiä

Lautamiehen yleinen kelpoisuus tehtävään

Lautamiesten valinnan osalta Tuomioistuinvirasto kiinnittää huomiota lain käräjäoikeuksien lautamiehistä 2 §:ään kokonaisuudessaan. Sen ensimmäinen momentti kuuluu seuraavasti: "Lautamiehen tulee olla käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kunnassa asuva Suomen kansalainen, joka ei ole konkurssissa, jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jota on pidettävä sopivana toimimaan lautamiehenä.". Siten lautamieheksi ei voida valita henkilöä, jota ei ole pidettävä sopivana tehtävään. Sopivaisuuden arviointi saattaa olla hankalaa, mutta säännöksellä on ajateltu suljettavan lautamiestehtävän ulkopuolelle henkilöt, joilla on esimerkiksi rikosrekisterimerkintöjä tai jotka ovat syyllistyneet toistuvasti vähäisempiin rikoksiin. Sopivaisuuden arviointi edellyttää yleensä ehdokkaan kokonaisvaltaista arviointia, jonka lopputuloksena tulisi olla johtopäätös siitä, että asianomaisen henkilönvalinnalla ei horjuteta tuomioistuinta kohtaan tunnettua luottamusta. Valtuustoryhmällä tai valtuustoilla ei kuitenkaan yleensä ole mahdollisuutta selvittää tällaisia tietoja ja sen vuoksi lautamiesehdokkaiden tietoon tulisi saattaa edellä mainittu kelpoisuusvaatimus. Näin erityisesti sen vuoksi, että käräjäoikeudet yleensä selvittävät lautamiehiksi valittujen rikosrekisteritiedot.

Lautamieheksi ei saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 65 vuotta.

Lautamiehenä ei saa olla henkilö, jolla on virka yleisessä tuomioistuimessa tai Rikosseuraamuslaitoksessa taikka joka virassaan suorittaa ulosottotehtäviä, rikosten esitutkintaa taikka tulli- tai poliisivalvontaa, eikä myöskään syyttäjä, asianajaja taikka muu ammatikseen asianajoa harjoittava henkilö. Lautamiesjärjestelmän uskottavuutta ja kansalaisten luottamusta järjestelmään saattaisi lisätä, mikäli lautamiesten joukossa olisi myös eri etnisiä ryhmiä edustavia henkilöitä.

Väestö- ja kieliryhmät

Lautamieslain 4 §:n 3 momentin mukaan kunnasta valittavien lautamiesten tulee tasapuolisesti edustaa kunnan väestön ikä-, elinkeino-, kielijakaumaa.

Lautamiesjärjestelmän uskottavuutta ja kansalaisten luottamusta järjestelmään saattaisi lisätä, mikäli lautamiesten joukossa olisi myös eri etnisiä ryhmiä edustavia henkilöitä.

Kielitaitovaatimukset

Lautamiehille ei ole asetettu erityisiä kielitaitoa koskevia kelpoisuusvaatimuksia, toisin kuin tuomareille. Valtuustojen tehtävänä on huolehtia siitä, että lautamiehiksi valittavilla henkilöillä on tehtävän suorittamiseksi vaadittava riittävä kielitaito ja käräjäoikeuden tehtävänä on huolehtia lautamiesten istuntokokoonpanosta. Käytännössä kielitaito vaatimukset korostuvat sellaisissa käräjäoikeuksissa, jotka ovat kaksikielisiä. Tuomioistuinviraston näkemyksen mukaan valittavien lautamiesten kielitaitoon tulee kiinnittää aiempaa enemmän huomiota.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

§ 304

Valtuuston päätösten laillisuusvalvonta

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Kai Mykkänen

Kaupunginhallitus katsoo, etteivät valtuuston 21.9.2026 tekemät päätökset syntyneet virheellisessä järjestyksessä, valtuusto ei ylittänyt toimivaltaansa, eivätkä päätökset ole muutenkaan lainvastaisia, joten päätökset pannaan täytäntöön.

Lisäksi kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi valtuustossa 21.9.2026 hyväksytyt toivomukset.

Selostus

Valtuuston 21.9.2026 kokouksen pöytäkirjat ovat nähtävillä kokousasiakirjoissa.

Valtuustossa 21.9.2026 hyväksytyt toivomukset:

- Valtuustoaloite kirjanvaihtolaatikoiden käyttöönotosta lukemiseen kannustamiseksi

  Valtuusto toivoo, että kaupunki edistää lastenkirjojen vaihtopisteiden perustamista muutamalle metroasemalle siten, että järjestämis- ja ylläpitovastuun ottaa asukasyhdistys tai muu paikallinen toimija.

- Valtuustoaloite nuorten kesätyötakuun käyttöönotosta Espoossa

  Valtuusto toivoo, että Espoo selvittää Ysit töihin -toiminnan laajentamista mahdollisimman pian koskemaan kaikkia Espoon kouluja ja vahvistaa entisestään yritysyhteistyötä, jotta mahdollisimman moni nuori löytää kesätyöpaikan. Lisäksi valtuusto toivoo, että kaupungissa tunnistetaan ne nuoret, jotka erityisesti hyötyisivät vahvasta tuesta kesätyöpaikan löytämisessä, ja kohdennetaan heille tarvittaessa tukea työnhakuun ja ensimmäisen työpaikan saamiseen.

- Valtuustoaloite melun ja rauhattomuuden vähentämiseksi Espoon kouluissa

  Valtuusto toivoo, että Espoossa seurataan oppilaiden kokemaa luokkien työrauhan puutetta, myös koulukohtaisesti.

- Valtuustoaloite uuden uimahallin rakentamisesta Espooseen

  Valtuusto toivoo, että kokonaan uuden uimahallin mahdolliseen toteuttamiseen ja vaihtoehtoisiin sijainteihin varaudutaan jo nyt huomioimalla asia kaupunkisuunnittelussa ja liikuntatoimessa.

Hyväksytyt toiveet lähetetään tiedoksi myös niille lautakunnille ja kaupunkikonsernin yksiköille, joiden toimialaan toivomus liittyy.

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Asianumero 3812/04.04.00/2026

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 305

§ 305

Edustajan nimeäminen Cities Mission Mayors Advisory Group -tapaamiseen Brysselissä 14.10.2026

Valmistelijat / lisätiedot:
Kyrki Helena

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus päättää, että

1

Espoon kaupunkia edustaa Cities Mission Mayors Advisory Group -ryhmän tapaamisessa Brysselissä 14.10.2026 kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Henna Partanen.

2

Kaupunginhallituksen nimeämien edustajien matkoista aiheutuvat hallintosäännön mukaiset korvaukset suoritetaan virkamatkojen määrärahoista kustannuspaikalta 1031000, toiminto T0071.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Osana EU:n 100 ilmastoneutraalia kaupunkia -missiota Espoon kaupunki on kutsuttu Cities Mission Mayors Advisory Group -ryhmään kaudelle 2026–2028. Mayors Advisory Group on missiokaupungin korkean tason ryhmä, jossa kaupunkien johto käy vuoropuhelua Euroopan komission kanssa ilmastomission painotuksista sekä laajemmin kaupunkien roolista EU:n kilpailukyky-, ilmasto- ja kestävän kaupunkikehityksen tavoitteiden

toteuttajina. Espoon kaupunkia edustaa ryhmässä kaupunginjohtaja Kai Mykkänen. Kaupunginjohtajan ollessa estyneenä kokousedustajaksi voidaan nimetä muu poliittisen tai virkajohdon edustaja.

Euroopan komissio valitsi Espoon vuonna 2022 EU:n 100 ilmastoneutraalia kaupunkia -mission toteuttajakaupungiksi. Missiokaupungit toimivat ilmastotyön eurooppalaisina edelläkävijöinä sekä kokeilu- ja kehitysalustoina ilmastopäästöjä vähentäville ratkaisuille tavoitellen hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä. Vuonna 2024 Euroopan komissio myönsi Espoon yhdessä kumppaneidensa kanssa valmistelemalle ilmastokaupunkisopimukselle Mission Label -tunnustuksen osoituksena yhteisön laajasta sitoutumisesta ilmastotyöhön.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Asianumero 3499/02.08.00/2023

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 306

§ 306

Hiilineutraali Espoo -tiekartan puolivälitarkastelu ja lisätoimenpiteet (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Isoaho Karoliina
Nousjärvi Niina
Kyrki Helena
Laitala Pasi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto hyväksyy liitteenä 1 olevan päivitetyn Hiilineutraali Espoo -tiekartan ja esitetyt lisätoimenpiteet päästövähennysten vauhdittamiseksi. Tiekartassa asetetaan uusina tavoitteina vuodelle 2040 90 prosentin päästövähennystavoite ja luonnollisille hiilinieluille 10 prosentin tavoite vuoden 1990 päästöjen tasosta.

Käsittely

Katainen Partasen kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Kataisen pöydälle panoa koskeva ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen yksimielisesti hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Selostus

Espoon tavoitteena valtuustokaudella 2025–2029 on hiilineutraalius 2030 mennessä sekä tarvittavista lisätoimista päättäminen. Hiilineutraali Espoo -tiekartan mukaisesti Espoon hiilineutraaliustavoite on alueella tuotettujen päästöjen 80 prosentin vähennys vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030

mennessä. Jäljelle jäävä 20 prosentin osuus voidaan sitoa hiilinieluihin tai kumota muilla keinoilla.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Hiilineutraali Espoo -tiekartan 20.5.2024. Tiekartta kokoaa Espoon kaupungin oman sekä kumppaneiden ja asukkaiden kanssa tehtävän yhteistyön hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi. Päätetyt ilmastotoimenpiteet on julkaistu myös Ilmastovahdissa.

Valtuuston päätöksen 20.5.2024 mukaisesti tiekartta päivitetään kerran valtuustokaudessa. Vuoden 2026 talousarviossa päätettiin tiekartan puolivälitarkastelun aikaistamisesta vuoteen 2026 ja lisätoimenpiteiden valmistelusta päätöksentekoon hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi. Aikaistamisen myötä lisätoimilla on enemmän aikaa vaikuttaa vuoteen 2030 mennessä.

Osana EU:n 100 ilmastoneutraalia ja älykästä kaupunkia -missiota Espoo valmisteli yhdessä sidosryhmiensä kanssa ilmastokaupunkisopimuksen (Climate City Contract, CCC) vuonna 2023. Ilmastokaupunkisopimus päivitetään tiekartan puolivälitarkastelun mukaisesti ja tuodaan kaupunginhallitukselle vuonna 2027.

Tiekartan puolivälitarkastelu

Hiilineutraali Espoo -tiekartan sisältöä on päivitetty vastaamaan Espoo-tarinan 2025–2029 tavoitteita, päivitettyjä päästö- ja nielutietoja sekä uusia lisätoimenpiteitä.

Päivitetty tietopohja ja 2040-päästötavoite

Tiekarttaan on päivitetty uusimmat tiedot Espoon alueen ja kulutuksen päästöjen toteutumasta. Hiilineutraaliustavoitteen ennuste on päivitetty vuosille 2030 ja 2040 sekä tuotu ajantasainen laskelma Espoon hiilitaseesta. Vuonna 2026 Espoo raportoi lisäksi ensimmäistä kertaa kaupunkiorganisaation omaa hiilijalanjälkeä.

Kaupungin ilmastotyö on edennyt merkittävästi, ja alueen kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet lähes puoleen vuoden 1990 tasosta samalla, kun kaupungin väkiluku on kasvanut voimakkaasti. Asukasta kohden Espoon päästöt ovat Suomen pienimpiä.

Espoo tähtää hiilineutraaliksi vuoteen 2030 mennessä, pitäen kiinni 80 prosentin päästövähennystavoitteestaan ja tunnistaen päivitettyjen hiilinieluarvioiden tuomat muutokset sekä kaupungin rajalliset keinot hiilinielujen vahvistamiseen.

Tiekartan päivityksen yhteydessä tarkennetut päästöskenaariot osoittavat, että Espoo saavuttaa nykyisillä sekä ehdotetuilla lisätoimenpiteillä 80

prosentin päästövähennystason noin vuosina 2032–2034. Matkaa päästövähennystavoitteeseen on vielä, eikä kaupunki saavuta tavoitetta pelkästään omilla toimillaan. Suunta on kuitenkin oikea ja toimenpiteitä vahvistetaan.

Samalla on tarkentunut arvio siitä, kuinka suuri osa jäljelle jäävistä päästöistä voidaan kattaa kaupungin omilla hiilinieluilla. Espoon nielukapasiteetti kattaa noin puolet eli 11 % vuonna 2030 tarvittavasta hiilensidonnasta. Nieluja tarkastellaan jatkossa aiempaa enemmän omana kokonaisuutenaan ja osana kansallista kokonaiskuvaa. Kasvavana kaupunkina Espoon mahdollisuudet lisätä hiilinieluja ovat rajalliset, minkä vuoksi niiden kehitystä on perusteltua tarkastella osana kansallista kokonaisuutta.

Vuoden 2030 hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen vaatisi tämänhetkisten arvioiden mukaan jäljelle jäävien päästöjen kumoamista tai teknisten nielujen hyödyntämistä. Espoo seuraa kustannustehokkaiden ja laadukkaiden ilmastoyksiköiden markkinoiden kehitystä muun muassa EU:n ilmastokaupunkimissiossa yhdessä muiden kaupunkien kanssa. Jos päästöjä kumotaan tai teknisiä nieluja hyödynnetään, tulee niiden pohjautua saastuttaja maksaa -periaatteeseen samalla huomioiden haavoittuvat ryhmät ja ilmasto-oikeudenmukaisuus. Käytännössä laadukkaiden ilmastoyksiköiden hyödyntäminen maksaisi Espoolle arviolta miljoonista kymmeniin miljooniin vuodessa. Edullisempien vaihtoehtojen laatuun ja vaikuttavuuteen liittyy epävarmuuksia.

Lisäksi Espoo asettaa uusina ilmastotavoitteina 90 prosentin päästövähennystavoitteen vuoteen 2040 mennessä vuoden 1990 tasosta sekä luonnollisten hiilinielujen määrän tavoitteeksi 10 prosenttia vuonna 2040 vuoden 1990 päästöjen tasosta. Uusien tavoitteiden asettaminen viestii, että Espoo on sitoutunut jatkamaan ilmastopäästöjen vähentämistä myös tulevalla vuosikymmenellä. Niillä varmistetaan, että päästövähennykset jatkuvat 2030-luvulla kasvavassa kaupungissa, vastaten ilmastotieteen edellyttämään pitkän aikavälin muutokseen. Selkeä jatkotavoite ohjaa myös päätöksentekoa, investointeja, kumppanuuksia sekä vahvistaa kaupungin edelläkävijän roolia ilmastotyössä kansainvälisesti.

Espoon 2031–2040 päästöskenaarioiden mukaan 2040-tavoitteen saavuttaminen on mahdollista. Neutraalin ja optimistisen skenaarioiden perusteella vuonna 2040 Espoon alueelliset päästöt olisivat vähentyneet 87–91 prosentin vaihteluvälillä. Espoon päästöt laskevat 2030-luvulla etenkin liikenteen ja kulutussähkön sektoreilla. Espoon alueen hiilinielujen säilyttäminen ennallaan on haastavaa kaupungin kasvun ja kaupungistumiskehityksen myötä. Kuitenkin arvioiden mukaan maankäytön muutoksista huolimatta hiilinielut kattaisivat vuonna 2040 noin 10 % vuoden 1990 päästöistä. Skenaariot ovat suuntaa antavia ja tarkentuvat tavoitevuoden lähentyessä.

Painopisteet ja toimenpiteet

Kiertotalous on nostettu maankäytön rinnalle läpileikkaavaksi painopisteeksi. Päivityksen yhteydessä tiekarttaan on tuotu lisätoimenpiteitä ilmastopäästöjen vähentämiseksi. Vuonna 2024 päätettyjen toimenpiteiden kuvauksia ja mittareita on päivitetty nykytilannetta vastaaviksi.

Ilmastojohtaminen ja tiekartan seuranta

Tiekartassa kuvataan päivitetty tilanne Espoon ilmastojohtamisesta valtuustokaudella 2025–2029. Siinä esitetään Hiilineutraali Espoo -kärkiohjelma sekä kaupungin poikkihallinnolliset ohjelmat ja niiden linkitys ilmastotiekarttaan.

Ilmastotavoitteen saavuttamista seurataan osana Espoo-tarinan tavoitteiden toteutumista. Valtuusto seuraa toteutumista osavuosikatsauksissa. Lisäksi kaupunginhallitukselle raportoidaan ilmastotiekartan etenemisestä vuosittain. Tarvittavista uusista, talousvaikutteisista toimenpiteistä päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä.

Rakenteen muutokset

Tiekartan rakennetta on selkeytetty ja alkuun on tuotu tiivistelmäosio. Jäsentelyä on muutettu, sisältöä on soveltuvin osin tiivistetty ja kokonaisuutta täydennetty.

Puolivälitarkastelua on valmisteltu ajanjaksolla 12/2025–9/2026 kaupungin asiantuntijatyönä. Valmisteluun on osallistunut kaupungin eri toimialojen asiantuntijoita sekä ilmastokumppaneita. Vaikuttavimmiksi tunnistetuille toimenpiteille vuoteen 2030 mennessä laadittiin päästö- ja kustannusvaikutusarvioinnit. Näiden toimenpiteiden osalta arvioitiin lisäksi muita myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia, kuten vaikutuksia meluun, ilmanlaatuun, terveyteen ja elinvoimaan. Hiilitaseselvityksen toteutti HSY ja päästövähennysskenaariot v. 2031–2040 Sitowise.

Lisätoimenpiteet

Lisätoimenpiteitä ehdotetaan liikenteen, energian ja rakentamisen painopisteisiin. Liikenteen ja energian toimenpiteet vaikuttavat suoraan 2030 hiilineutraaliustavoitteeseen laskettaviin päästöihin. Rakentamisen toimenpiteillä vaikutetaan erityisesti kulutuksen päästöjen vähentämisen tavoitteeseen.

Merkittävimmät lisätoimet ovat kuorma- ja pakettiautojen nollapäästövyöhykkeiden käyttöönotto sekä siihen liittyvä

latausinfrastruktuurin kehittäminen ja yritysyhteistyö, vaikuttaminen valtion väylien nopeusrajoitusten alentamiseen, energianeuvonnan käynnistäminen ja öljylämmityksestä luopumiseen kohdennetun tuen vahvistaminen sekä kaupunkitasoisen rakentamisen hiilijalanjäljen raja-arvon asettaminen ja liittyminen kiertotalouden green deal -sopimukseen.

Nollapäästövyöhykkeiden ja muiden toimenpiteiden suunnittelu ja käyttöönotto vaatii myös resursseja kaupunkisuunnittelukeskukseen ja kaupunkitekniikan keskukseen. Suunnitteluresurssin euromääräinen tarve tulosyksiköihin määritellään talousarvion 2027 valmistelussa.

Kaupunginhallitus päätti 16.3.2026 pysäköintimaksujen laajennuksesta ja hintojen korotuksesta. Toimi vaikuttaa asukkaiden liikkumismuotoihin, tuottaa päästövähennyksiä ja lisätuloja kaupungille. Päätös sisällytetään yhdeksi Hiilineutraali Espoo -tiekartan lisätoimenpiteistä.
Esitetyillä lisätoimenpiteillä voidaan saavuttaa noin 73 % päästövähennys vuoteen 2030 mennessä, jos toimenpiteet tuottavat niiltä odotetut päästövähennykset eli -33 kt CO2-ekv 2026–2030 välillä. Tiekartassa esitetyt skenaariot sisältävät lisätoimenpiteiden tuomat päästövähennykset.

Lisäksi tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että nykyiset toimenpiteet, etenkin joukkoliikennettä sekä kävelyn ja pyöräilyn edistämistä koskevat toimet, toteutetaan täysimääräisesti. Koska ohjelmassa esitetään myös kestävien kulkutapojen osuuden kasvattamista, tulee näitä toimenpiteitä edelleen vahvistaa ja niiden toteuttamiseen varmistaa riittävät resurssit. Liitteessä 2 on esitetty päätettäväksi ehdotetut lisätoimenpiteiden kuvaukset ja vaikutusten arvioinnit.

Aiemmat päätökset

Päätös 13.5.2024
Kaupunginhallitus:
Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto hyväksyy liitteenä olevan Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartan.

Päätös 18.12.2023
Kaupunginhallitus:
Asia palautettiin uudelleen valmisteltavaksi siten, että toimenpiteisiin lisätään päästövähennysarviot, mittarit sekä niiden nykyarvot ja tavoitetasot. Ilmastotoimia täydennetään valtuuston päätöksen mukaisesti siten, että se pitää sisällään tarvittavat lisätoimet Espoon hiilineutraaliustavoitteen 2030 saavuttamiseksi.

Päätös 6.11.2023
Kaupunginhallitus:
Kaupunginhallitus jätti asian pöydälle siten, että sitä voidaan käsitellä 18.12.2023 kaupunginhallituksen kokouksessa.

Päätöshistoria

Liitteet

1 Liite 1 Hiilineutraali Espoo -tiekartta, päivitys 2026
2 Liite 2 Esitys lisätoimenpiteistä

Oheismateriaali

Tiedoksi

Asianumero 2965/01.01.01/2024

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 307

§ 307

Vastaselitys hallinto-oikeudelle määräaikaisen juristin valintaan koskevassa valitusasiassa

Valmistelijat / lisätiedot:
Leino Virpi

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kaupunginhallitus antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukaisen vastaselityksen määräaikaisen juristin valintaa koskevassa kunnallisvalitusasiassa.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kasvun ja oppimisen toimialan hallintopäällikkö oli päätöksellään 29.8.2024 § 1 valinnut määräaikaisen juristin ajalle 23.9.2024-18.7.2025. Yksi hakijoista teki päätöksestä oikaisuvaatimuksen. Kaupunginhallitus on päätöksellään 11.11.2024 § 276 hylännyt oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen tekijä on tehnyt kunnallisvalituksen hallinto-oikeuteen. Kaupunginhallitus on 27.1.2025 § 19 päättänyt lausunnon antamisesta hallinto-oikeudelle.

Helsingin hallinto-oikeus on 8.9.2026 varannut kaupunginhallitukselle tilaisuuden antaa vastaselitys asiassa hankituista selvityksistä ja valittajan täydennyksistä ja lisäyksistä liitteineen. Määräaikaa vastaselityksen antamiseen on pidennetty 2.10.2026 asti.

Päätöshistoria

Liitteet

3 Ei julkaista Vastaselitys hallinto-oikeudelle määräaikaisen juristin valintaa koskevassa asiassa (sisältää henkilötietoja)

Oheismateriaali

- Ei julkaista Hallinto-oikeuden vastaselityspyyntö 8.9.2026 (sisältää henkilötietoja)

Tiedoksi

Asianumero 643/02.05.00/2026

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 308

§ 308

Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätöksestä koskien lukiokoulutuksen maksullisuutta kolmansien maiden kansalaisille

Valmistelijat / lisätiedot:
Hurme Siiri

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kaupunginhallitus jättää tutkimatta kaupunginhallituksen 1.6.2026 § 203 päätöksestä tehdyn, 9.6.2026 saapuneen oikaisuvaatimuksen.

Perustelut: Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole asianosainen, eikä hänen kotikuntansa ole Espoo.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kaupunginhallitus päätti 1.6.2026 § 203, että 1.8.2026 jälkeen Espoon kaupungin nuorten lukiokoulutuksessa aloittaville kolmansien maiden kansalaisille asetetaan seuraavat lukuvuosimaksut lukuvuodelle 2026–2027 lukiolain 34 a §:ssä säädetyn mukaisesti:

Kansallinen lukiokoulutus: 10 300 euroa/lukuvuosi (ALV 0 %).

International Baccalaureate (IB) Diploma Programme -linja: 10 300 euroa/lukuvuosi (ALV 0 %).

Yksityishenkilö on 9.6.2026 tehnyt asiasta oikaisuvaatimuksen, jossa hän vaatii päätöksen palauttamista uudelleen valmisteltavaksi tai toissijaisesti sitä, että päätöksen perusteluja täydennetään siten, että siinä arvioidaan

asian vaikutukset yhdenvertaisuuteen, koulutuksellisten oikeuksien toteutumiseen sekä hallintolain mukaisten hallinnon oikeusperiaatteiden näkökulmasta. Oikaisuvaatimuksesta käy ilmi, että oikaisuvaatimuksen tekijän kotikunta ei ole Espoo.

Kuntalain 137 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimuksen tehnyt yksityishenkilö ei ole asianosainen kaupunginhallituksen 1.6.2026 § 203 asiassa, eikä hän myöskään ole kunnan jäsen. Yksityishenkilön oikaisuvaatimus tulee jättää tutkimatta, koska kuntalain 137 §:n mukaisten edellytysten oikaisuvaatimuksen tekemiseen ei voida katsoa täyttyvän.

Päätöshistoria

Liitteet

4 Oikaisuvaatimus 9.6.2026 (ei julkaista, sisältää henkilötietoja)

Oheismateriaali

Tiedoksi

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	37/87
Kaupunkisuunnittelulautakunta	§ 127	12.11.2025
Kaupunkisuunnittelulautakunta	§ 132	26.11.2025
Kaupunkisuunnittelulautakunta	§ 54	06.05.2026
Kaupunkisuunnittelulautakunta	§ 81	19.08.2026
Kaupunginhallitus	§ 309	28.09.2026

Asianumero 11202/10.02.03/2021

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 309

§ 309

Koskelonniitty, asemakaavan sekä maankäyttösopimuksen ja esisopimuksen hyväksyminen, alue 714700, 83. kaupunginosa Bodom (osittain Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Miettinen Juha
Henriksson Tommi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus

1

hyväksyy liitteenä olevan Svenska småbruk och egna hem Ab:n ja Espoon kaupungin välillä 17.9.2026 allekirjoitetun maankäyttösopimuksen ja alueen luovutusta koskevan esisopimuksen,

2

oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialajohtajan allekirjoittamaan liitteenä olevan esisopimuksen mukaisen alueen luovutusta koskevan sopimuksen ja päättämään siihen mahdollisesti tarvittavista vähäisistä ja teknisistä muutoksista,

3

ehdottaa, että valtuusto hyväksyy 12.11.2025 päivätyn ja 19.8.2026 muutetun Koskelonniitty – Skrakabyängen asemakaavan piirustusnumero 7478, 83. kaupunginosassa Bodom, alue 714700.

Käsittely

Kaupunkisuunnittelulautakunta	§ 127	12.11.2025
Kaupunkisuunnittelulautakunta	§ 132	26.11.2025
Kaupunkisuunnittelulautakunta	§ 54	06.05.2026
Kaupunkisuunnittelulautakunta	§ 81	19.08.2026
Kaupunginhallitus	§ 309	28.09.2026

Rodriguez teki seuraavan hylkäysehdotuksen:
Kaupunginhallitus hylkää Koskelonniitty asemakaavaehdotuksen (714700 datakeskusalue). Alueen maankäyttö tulee suunnitella ilman datakeskushanketta.

Aaltonen teki seuraavan lisäysehdotuksen:
Rakennusluvan mahdollisen myöntämisen edellytyksenä on muiden edellytysten lisäksi sitovan sopimuksen tekeminen hukkalämmön hyödyntämisestä.

Aaltonen Kataisen kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiasta on tehty pöydälle panoa koskeva kannatettu ehdotus, on siirryttävä keskustelemaan pöydälle panosta.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Aaltosen pöydälle panoa koskeva ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen yksimielisesti jättäneen asian pöydälle.

Päätös

Kaupunginhallitus:

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Selostus

Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa suunnittelualueen kehittäminen yleiskaavan ja maakuntakaavan mukaisin ehdoin.

Suunnittelualue on jatkumoa Koskelontien ja Kehä III:n välisen alueen noin kahden kilometrin mittaisessa ketjussa, jossa sijaitsee teollisuuden, varastoinnin ja tilaa vaatiman erikoistavaran vähittäiskaupan toimintoja.

Suunnittelualue on tällä hetkellä Koskelontietä lukuunottamatta rakentamaton, eikä sillä ole asemakaavaa.

Koko kaava-alueen pinta-ala on noin 8,2 hehtaaria. Tästä pääosa, 7,2 hehtaaria, kuuluu tilaan 49-446-2-8, jonka omistaa Svenska Småbruk och Egna hem Ab. Pohjoisosassa olevan noin 1 hehtaarin alueen omistaa Espoon kaupunki.

Asemakaavassa osoitetaan teollisuus-, toimisto- ja varastorakennusten korttelialue (T-1) rakentamattomalle alueelle Kehä III:n tuntumaan. Kaava mahdollistaa datakeskuksen sekä energiahuoltoa palvelevien laitteiden ja

rakennusten sijoittamisen alueelle. Datakeskuksen konesalirakennukset tulee toteuttaa siten, että niiden hukkalämpö on hyödynnettävissä kiinteistön ulkopuolella. Korttelialueelle osoitetaan rakennusoikeutta 32 000 k-m^2, joka vastaa tehokkuutta e=0,85. Korttelialueelle osoitetaan kaksi laajahkoa aluetta hulevesien viivyttämistä ja puhdistamista varten.

Kaavaprosessin aikana kaupunginhallituksen elinkeino- ja kilpailukykyjaosto hyväksyi datakeskushankkeiden arviointiperiaatteet (EKYJ 1.6.2026 § 60). Ennen kaavaehdotuksen hyväksymistä edelleen kaupunginhallitukselle (KSL 19.8.2026 § 81) datakeskushankkeen edustajilta pyydettiin selvitys siitä, miten hankkeen sisältö vastaa arviointiperiaatteiden mukaisiin tavoitteisiin. Kaavapäätöksen esittelijän näkemyksen mukaan hankkeen sisältö vastasi riittävästi tavoitteita. Selvitys oli kaupunkisuunnittelulautakunnan käytettävissä.

Kaava-alueen pohjoisosassa on noin 1,6 hehtaarin kokoinen lähivirkistysalue (VL-1), jonka metsäinen luonne tulee maisemakuvassa säilyttää. Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä (eko-1). jonka suunnittelussa, toteutuksessa ja hoidossa tulee huomioida alueen merkitys ekologisten yhteyksien kannalta. Korttelialueen pohjoisosassa sijaitseva kotoperäisin kasvilajein istutettavan alue kuuluu eko-1 alueeseen.

Kaava-alueen itäreunassa sijaitsee suojaviheralue (EV). Alue kuuluu kokonaisuudessaan voimalinjaa varten varatulle suoja-alueelle. Suojaviheralue toimii hulevesien luontaisena viivyttäjänä.

Korttelialueeseen liittyvä Koskelontien osuus liitettiin mukaan kaavaehdotuksen jälkeen kaava-alueeseen katualueena. Katualueen pinta-ala on 2,5 hehtaaria.

Matalajärven vesistön tilasta johtuen hulevesiin, erityisesti rakentamisen aikaisiin hulevesiin, kiinnitetään asemakaavassa erityistä huomiota. Rakentamisen aikaiset hulevedet tulee viivyttää ja käsitellä korttelialueella siten, että tontilla purettava vesi ei heikennä vastaanottavan vesistön vedenlaatua.

Suunnittelualueen likimääräinen sijainti Espoon opaskartalla:

Kaupunkisuunnittelulautakunta	§ 127	12.11.2025
Kaupunkisuunnittelulautakunta	§ 132	26.11.2025
Kaupunkisuunnittelulautakunta	§ 54	06.05.2026
Kaupunkisuunnittelulautakunta	§ 81	19.08.2026
Kaupunginhallitus	§ 309	28.09.2026

Koskelonniitty - Skrakabyängen, asemakaava, piirustusnumero 7478, käsittää korttelin 83003, 83. kaupunginosassa Bodom, alue 714700.

Aloite ja vireilletulo

Alueen kaavoitusta on hakenut alueen maanomistaja, 8.11.2021 kirjatulla hakemuksella.

Vireilletulosta on tiedotettu osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä valmisteluaineiston nähtävilläolokuulutuksen yhteydessä 29.11.2021.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Asemakaavaan liittyen on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma, joka on päivätty 29.11.2021.

Alueen nykytila

Koko kaava-alueen pinta-ala on noin 8,2 hehtaaria. Tästä pääosa, 7,2 hehtaaria, kuuluu tilaan 49-446-2-8, jonka omistaa Svenska Småbruk och Egna hem Ab. Pohjoisosassa olevan noin 1 hehtaarin alueen omistaa Espoon kaupunki.

Koko suunnittelualue on tällä hetkellä rakentamaton ja asemakaavoittamaton. Alueeseen lisättiin kaavaehdotuksen jälkeen 570 metrin osuus Koskelontietä.

Alueen eteläinen osa on viljelyssä olevaa vanhaa peltomaata. Maisemallisesti peltomaa on osa alueen viljelylaaksoa, josta avautuu avoin näkymä. Pohjoinen ja koillinen osa, noin puolet koko alueesta, on puoliavointa metsämaastoa. Maisemallisesti erityisen tärkeää on metsäinen reunavyöhyke. Tässä osassa maaston topografia nousee pohjoista kohti niin, että pohjoisreuna on noin 15 metriä ylempänä kuin metsäalueen eteläreuna.

Suunnittelualueella ei todettu alueelle tehdyn luontoselvityksen mukaan merkittäviä luontotyyppejä. Suunnittelualueella ei ole luonnonsuojelulain mukaisia suojeltavia luontotyyppejä, eikä vesilain mukaan suojeltavia pienvesiä. Suunnittelualueen luoteispuolelta on tehty haapatyttöperhos- ja liito-oravahavaintoja.

Suunnittelualue sijaitsee Natura-verkostoon kuuluvan Matalajärven alueesta noin puolen kilometrin päästä. Suunnittelualueen länsipuolella kulkee Hopbäcken-niminen virtavesistö, joka kuuluu Espoonjoen vesistöalueeseen. Tämä virtavesi on yhteydessä Matalajärveen. Alueen pohjoiseen ja koilliseen osaan sijoittuu puustoinen alue, joka säilytetään ekologisena yhteytenä.

Suunnittelualuetta ympäröi kolmelta puolelta katualueet: lännessä Koskelontie, etelässä Kulloonsilta ja idässä Kehä III. Pohjoispäässä alue rajautuu teollisuustonttiin. Kehä III:n itäpuolella on metsäaluetta ja suunnittelualueen länsi- sekä eteläpuolella pääosin avointa viljelymaisemaa.

Suunnittelualueen itäosassa kulkee Kehä III:n suuntaisesti 400 kV:n suurjännitelinja, jonka käyttörajoitusalue ulottuu kaava-alueelle.

Maakuntakaava-, yleiskaava- ja asemakaavatilanne

Maakuntakaava

Alueella on voimassa Uusimaa-kaava 2050 ja sen osana Helsingin vaihemaakuntakaava.

Maakuntakaavassa suunnittelualue on taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen reunassa, joka on osoitettu kartalla ruskealla pystyraidoituksella. Kehittämisperiaatemerkinnällä on osoitettu keskusten ja pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeen ohella ensisijaisesti maankäytön kehittämisen alueet. Näiden vyöhykkeiden maankäytön tehostamisella ja tiivistämisellä pyritään luomaan nykyistä paremmat edellytykset

monipuolisille lähipalveluille, ja lyhyille asiointimatkoille kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.

Yleiskaava

Alueella on hyväksytty Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava (POKE). Suunnittelualue on yleiskaavassa elinkeinoelämän aluetta (TP), jota kehitetään monipuolisten työpaikkatoimintojen, tilaa vaativan kaupan sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamattoman tuotantotoiminnan ja varastoinnin alueena.

Suunnittelualueen sivuuttaa mustalla katkoviivalla esitetty joukkoliikenteen runkoyhteys, joka voidaan toteuttaa bussein tai myöhemmin pikaraitiotienä. Runkoyhteyden sijainti on ohjeellinen.

Keltaisella katkoviivalla on yleiskaavaan rajattu tilaa vaativan erikoistavaran kaupan alue, jonne voi sijoittaa seudullisesti merkittävää paljon tilaa vaativan erikoistavaran vähittäiskaupan kerrosalaa enimmäismitoitukseltaan maakuntakaavan mukaisesti. Kulloonsillan alueen enimmäismitoitus on 100 000 k-m². Vähittäiskaupan suuryksiköiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota siihen, etteivät ne heikennä keskuksiin sijoittuvien keskustahakuisten palveluiden elinvoimaa.

Suunnittelualueen länsireunaan rajautuu valkoisella katkoviivalla osoitettu arvokkaan kulttuuriympäristön, Bodomjärven ympäristön, raja. Tätä aluetta koskevissa toimenpiteissä ja tarkemmassa suunnittelussa on otettava huomioon ja turvattava alueen rakennushistorialliset, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot.

Suunnittelualueen lounaisnurkkaan ulottuu keltaisella värillä kuvattu avoimen maisematilan elinkeinoalue (AME), jota kehitetään avoimen maisematilan ja reunametsien säilyttämistä tukevien elinkeinojen alueena. Alue varataan ensisijaisesti maa- ja metsätalouskäyttöön sekä muille maaseutuelinkeinoille.

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan liitekartalla 3: ”Luontoarvojen verkosto 2050” on suunnittelualueen pohjoisosan läpi osoitettu paikallinen ekologinen yhteys. Merkintä on oikeusvaikutteinen. Merkinnällä osoitetaan yhteyden suunta, sijainti on ohjeellinen. Paikallinen ekologinen yhteys ovat viheryhteys, jolla on merkitystä lajien paikallisina leviämis- ja kulkuyhteyksinä.

Alueella on vireillä Espoon yleiskaava 2060. Kaava koskee koko Espoota. Uusi yleiskaava ei kuitenkaan korvaa Espoon pohjois- ja keskiosien

yleiskaavaa (POKE), vaan POKE jää oikeusvaikutteiseksi. Espoon yleiskaava 2060 toimii tällä alueella ohjeellisena ja selvitysluonteisena suunnitelmana.

Asemakaava

Alueella ei ole asemakaavaa.

Kaavaehdotuksen nähtävilläolo

Kaavaehdotus oli nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 15.12.2025 – 10.2.2026. Nähtävilläoloaikana jätettiin kaksi muistutusta ja saatiin seitsemän lausuntoa ja kaksi kannanottoa.

Saapuneissa muistutuksissa kiinnitettiin huomiota mm. näkymiin, tulevaisuuden maankäyttöön, meluun ja muihin ympäristövaikutuksiin, sähkön kulutukseen sekä vaihtoehtoisiin ratkaisuihin.

Lausunnoissa korostettiin mm. vaarallisten kemikaalien luvanvaraisuutta, vedensaannin varmistamista, Kehä III:n kehittämissuunnitelmien huomioimista, ilmastonmuutokseen sopeutumista, hulevesisuunnitelman toimivuutta maisemavaikutuksien vähentämistä sekä korttelialueen liittymistä asemakaavoitettuun katuun.

Annettujen lausuntojen ja muistutusten sekä muiden esiin tulleiden tietojen perusteella kaavaan tehtiin seuraavia muutoksia:

- Kaava-aluetta laajennettiin siten, että 570 metrin osuus Koskelontietä otettiin mukaan kaavaan. Näin kaavoitettu korttelialue saadaan liitettyä kaavoitettuun katualueeseen.
- Valaistuksen, sulfidisaven, hulevesien sekä rakentamisen aikaisten hulevesien kaavamääräyksiä päivitettiin.
- Puilla ja pensailla istutettavan alueen osan kaavamääräystä täydennettiin siten, että tulevan rakennuksen maisemavaikutus maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön olisi mahdollisimman pieni.
- Maisemavaikutusten arviointiin tehtiin esitetyt korjaukset.
- Kaavaselostusta tarkennettiin tarvittavin osin.

Ehdotus asemakaavaksi

Koskelonniityn asemakaava osoittaa teollisuus-, toimisto- ja varastorakentamista rakentamattomalle alueelle Kehä III:n tuntumaan. Kaava mahdollistaa myös datakeskusrakennusten sekä energiahuoltoa

palvelevien laitteiden ja rakennusten sijoittamisen alueelle. Datakeskuksen konesalirakennukset tulee toteuttaa siten, että niiden hukkalämpö on hyödynnettävissä kiinteistön ulkopuolella. Korttelialueelle osoitetaan rakennusoikeutta 32 000 k-m^2, joka vastaa tehokkuutta e=0,85.

Matalajärven vesistön herkän tilan takia hulevesiin, erityisesti rakentamisen aikaisiin hulevesiin, kiinnitetään asemakaavassa erityistä huomiota. Rakentamisen aikaiset hulevedet tulee viivyttää ja käsitellä korttelialueella siten, että tontilla purettava vesi ei heikennä vastaanottavan vesistön vedenlaatua.

Sopimusneuvottelut

Kaupungin ja Svenska småbruk och egna hem Ab:n kesken on neuvoteltu maankäyttösopimus ja esisopimus, joka on allekirjoitettu 17.9.2026.

Selvitykset ja suunnitelmat

Luontoselvitys ja Natura-arviointi

Luontoselvitys totesi, että alue on pääosin nuorta talousmetsää, jolla ei ole merkittäviä suojeluarvoja. Alueelta ei havaittu sellaisia luontotyyppejä tai lajiesiintymiä, jotka estäisivät suunnitellun työpaikka-alueen toteuttamisen, vaikka tavanomaisen metsäluonnon säilyttämiseen ja hulevesien hallintaan tulee kiinnittää huomiota. Natura-arviointi arvioi kaavan vaikutukset lähialueen Natura 2000 -kohteisiin. Arvion mukaan työpaikka-alueen rakentaminen ei yksinään, eikä yhdessä muiden hankkeiden kanssa heikennä Natura-alueiden suojeluperusteita merkittävästi, kun suunnitellut hulevesi- ja ympäristönsuojeluratkaisut toteutetaan.

Hulevesien hallintasuunnitelma

Hulevesien hallintasuunnitelman keskeinen johtopäätös on, että alueen rakentamisen aiheuttama hulevesikuormitus voidaan hallita tontti- ja aluetason viivytysratkaisuilla siten, ettei alapuolisten vesistöjen tai Natura-alueiden kuormitus merkittävästi kasva. Suunnitelmassa korostetaan hulevesien viivyttämistä, imeyttämistä ja laadun parantamista ennen vesien johtamista eteenpäin.

Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys

Selvityksen pääviesti on, että suunniteltu työpaikka-alue muuttaa nykyistä metsäistä ja maaseutumaista maisemaa merkittävästi erityisesti Koskelontien ympäristössä. Vaikutukset kohdistuvat etenkin

maisemakuvaan ja alueen avoimiin näkymiin, mutta ne eivät vaaranna alueen keskeisiä kulttuuriympäristöarvoja, kun rakentamisen sijoittelu, rakennusten massoittelu sekä suojavyöhykkeet toteutetaan suunnitellusti.
Liikennetuotosarvio

Arvion johtopäätös on, että asemakaavan mahdollistama työpaikka-alue kasvattaa liikennemääriä erityisesti Koskelontiellä ja alueen liittymissä, mutta liikenneverkko pystyy välittämään ennustetun liikenteen suunnitelluilla järjestelyillä.

Perittävät maksut

Hakijat(t) ovat maksaneet AKL/MRL 59 §:n mukaisen 14.9.2026 asemakaavan laatimiskulujen loppuosan.

Hyväksyminen

Asemakaavan ja asemakaavanmuutoksen hyväksyy valtuusto.

Jatkokäsittely
- Ote ilman liitteitä valtuuston päätöksestä: hakija(t)
- Ote ja liitteet valtuuston päätöksestä: Lupa- ja valvontavirasto ja Elinvoimakeskus

Täytäntöönpanokirje, kun kaava on lainvoimainen:
- Hakijat,
- Lupa- ja valvontavirasto ja Elinvoimakeskus
- Uudenmaan liitto

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.08.2026 § 81

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkisuunnittelujohtaja Hokkanen Torsti

Kaupunkisuunnittelulautakunta

1

yhtyy vastineisiin, jotka ilmenevät asian liitteistä. Lausunnot, kannanotot ja muistutukset on annettu Koskelonniityn asemakaavaehdotuksesta alue 714700,

2

hyväksyy esitettäväksi kaupunginhallitukselle 12.11.2025 päivätyn ja 6.5.2026 muutetun Koskelonniitty – Skarabyängen

asemakaavaehdotuksen piirustusnumero 7478, 83. kaupunginosassa Bodom, alue 714700,

3

ilmoittaa asemakaavan / asemakaavan muutoksen hakijalle, että kaupunki tulee AKL/MRL 59 §:n mukaisesti perimään kaavoitus- ja kuulutuskulujen loppuosan, 50 %, 8 500 euroa tämän päätöksen yhteydessä, kun kaupunkisuunnittelulautakunta on käsitellyt asian.

Käsittely

Keskustelun aikana Särkiö Jenytinin kannattamana teki seuraavat muutosehdotukset:

3.1. Määräykset, pykälä 4: Muutetaan muotoon “Kaikista kattopinnoista yhteensä vähintään 40 % tulee olla viherkattoja.” Perustelut: Suurempi määrä haihduttavia ja viivyttäviä viherkattoarakenteita vähentää hulevesikuormitusta alueen vesistöille.

3.2. Määräykset, pykälä 9: Muutetaan muotoon “Vettä läpäisemättömiltä pinnoilta tulevia hulevesiä tulee viivyttää alueella siten, että hulevesipainanteiden viivytystilavuuden tulee olla 1m3 jokaista 80m2 kohden. Hulevesipainanteiden tulee tyhjentyä viivytystilavuuden osalta 24–36 tunnin kuluessa täyttymisestään ja niihin tulee suunnitella hallittu ylivuoto.” Perustelut: Poiketaan vakiintuneesta käytännöstä tiukempaan Lupa- ja valvontaviraston sekä Espoon Kaupungin Ympäristösuojelun lausuntojen mukaisesti.

3.3. Määräykset, pykälä 10: Lisätään: “Savipitoisia vesiä tai muuta hienojakoista kiintöainesta sisältäviä vesiä on viivytettävä yli 24 tuntia tehokkaiksi todetuilla menetelmillä huleveden savisamennusvaikutuksen estämiseksi.” Perustelut: Lupa- ja valvontaviraston lausunnon mukaisesti. Matalajärvi on erityisen herkkä savisamennusvaikutukselle, jota työmaa-aikaisten hulevesien liian lyhytaikainen viivytys voi aiheuttaa.

Puntila Karimäen kannattamana teki seuraavan hylkäysehdotuksen (3.4.): ”Kaupunkisuunnittelulautakunta päättää hylätä Koskelonniitty asemakaavaehdotuksen (714700 datakeskusalue). Alueen maankäyttö tulee suunnitella ilman suurta datakeskushanketta ja sen aiheuttamia resursseja kuormittavia ympäristö-, kulttuuri- ja kiertotalousriskejä. PERUSTELUT: 1. Viranomaislausuntojen listaamat puutteet (Lupa- ja valvontavirasto, Kaupunginmuseo, Ympäristönsuojelu): Kaavan hulevesimääräys (9 §) on liian epämääräinen turvaamaan Matalajärven ja Hopbäckenin ekologista tilaa. Melumääräystä (6 §) on heikennetty ehdotusvaiheessa siten, ettei tehty Natura-arviointi täytä enää luonnonsuojelulain 35 §:n vaatimuksia. Kaupunginmuseo ei puolla kaavaa,

sillä 18-metrinen rakennusmassa turmelee Bodomjärven ja Matalajärven maakunnallisesti arvokkaan peltomaiseman. Ympäristönsuojelu nosti lausunnossaan esiin teollisuusalueen aiheuttaman lämpösaarekeilmiön riskin. 2. Ristiriita Espoon datakeskusperiaatteiden kanssa: Hanke sotii elinkeinojaoston linjauksia vastaan syömällä uutta viheralaa, heikentämällä luontoarvoja ja varaamalla sähköverkon kapasiteettia toiminnalle, joka luo poikkeuksellisen vähän pysyviä työpaikkoja. 3. Datakeskuksen elinkaari- ja purkuriskit: IT-laitteiston tekniikan lyhyt elinkaari (3–15 vuotta) synnyttää jatkuvan laiteuusinnan syklin, mittavan e-jäterasitteen sekä ongelmajätteiden (akustot, jäädytyskemikaalit) käsittelyhaasteen. Erityiskäyttöön rakennettu betonibunkkeri on heikosti muuntautumiskelpoinen, mikä luo 10–20 vuoden aikajänteellä riskin Espoon kaupungin hävitettäväksi jäävästä "jättöalueesta". 4. Omistuspohja EU:n ulkopuolella: Hankkeen kehittäjäyhtiö Hyperco Oy on arabiemiirikuntalaisen DAMAC Groupin omistuksessa, ja mikä tuo EU:n ulkopuolista omistajuutta ja huoltovarmuusriskejä kriittiseen infrastruktuuriin. Hypercon liiketoimintamallin ja aiempien hankkeiden perusteella asiakaskunnassa ei priorisoida suomalaisia kasvuyhtiöitä, vaan kansainvälisiä hyperscale-toimijoita ja sosiaalisen median jättiläisiä.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Särkiön muutosehdotukset 3.1, 3.2 ja 3.3 hyväksyä yksimielisesti. Koska ehdotuksia ei vastustettu, puheenjohtaja totesi lautakunnan yksimielisesti hyväksyneen muutosehdotukset.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty asian hylkäämistä koskeva ehdotus ja asiasta on äänestettävä. Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi puheenjohtajan äänestysehdotuksen, että ne, jotka kannattavat muutettua pohjaehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Puntilan hylkäysehdotusta äänestävät EI.

Äänestyksessä JAA ääniä tuli 9 ja EI ääniä 4. Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi kaupunkisuunnittelulautakunnan yhdeksällä (9) äänellä neljää (4) vastaan päättäneen hyväksyä muutetun pohjaesityksen.

Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta

Esittelijän pohjaehdotus lautakunnan kokouksessa tekemillä muutoksilla hyväksyttiin äänestyksen jälkeen.

Puntila, Karimäki ja Kerola jättivät eriävän mielipiteen. Eriävien mielipiteiden perustelut ovat pöytäkirjan liitteenä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta	§ 127	12.11.2025
Kaupunkisuunnittelulautakunta	§ 132	26.11.2025
Kaupunkisuunnittelulautakunta	§ 54	06.05.2026
Kaupunkisuunnittelulautakunta	§ 81	19.08.2026
Kaupunginhallitus	§ 309	28.09.2026

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 06.05.2026 § 54

Päätös

Esittelijä poisti asian esityslistalta.

Liitteet

5 Maankäyttösopimus ja esisopimus_Koskelonniitty

Oheismateriaali

- 714700 Koskelonniitty asemakaava
- 714700 Koskelonniitty määräykset
- 714700 Koskelonniitty asemakaavaselostus
- 714700 Koskelonniitty asemakaavaselostuksen liitteet

Asianumero 5121/10.02.03/2020

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 310

§ 310

Maankäyttösopimuksen osittainen muutos, Kera 130140

Valmistelijat / lisätiedot:
Henriksson Tommi

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan Espoon kaupungin ja Kiinteistö Oy Espoon Kutojantie 12 välisen maankäyttösopimuksen osittaisen muutossopimuksen.

Maankäyttösopimuksen osittainen muutossopimus on allekirjoitettava viimeistään 31.12.2026. Mikäli kuitenkin muutoksenhausta johtuen tämä päätös ei ole tullut siihen mennessä lainvoimaiseksi, tulee muutossopimukset allekirjoittaa kolmen (3) kuukauden kuluessa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja valtuutetaan allekirjoittamaan maankäyttösopimuksen osittainen muutossopimus.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Espoon kaupunki ja Kiinteistö Oy Espoon Kutojantie 12 ovat allekirjoittaneet 4.8.2021 Keran (130140) aluetta koskevan maankäyttösopimuksen.

Maankäyttösopimuksessa on sovittu valtion tukemaan asuntotuotantoon liittyvästä velvoitteesta, jonka mukaan sopimusalueelle toteutetaan 3 350 k-m² valtion tukemaa pitkän korkotuen (40 vuotta) vuokra-asuntotuotantoa.

Liitteenä olevalla maankäyttösopimuksen osittaisella muutoksella kyseistä 3 350 k-m²:n asuntotuotantovelvoitetta muutetaan siten, että se voidaan toteuttaa sopimusalueella vaihtoehtoisesti myös valtion tukemana lyhyen korkotuen (10 vuotta) asuntotuotantona, valtion takauslainalla toteutettavana asuntotuotantona tai vapaarahoitteisena asuntotuotantona.

Muutoksen seurauksena Kiinteistö Oy Espoon Kutojantie 12 maksaa kaupungille lisäkorvauksena 375 642 euroa. Lisäkorvaus on maksettava kolmen kuukauden kuluessa muutossopimuksen voimaantulosta.

Kaupunki voi vapauttaa alkuperäisessä maankäyttösopimuksessa todettua ARA-vakuutta muutosta vastaavasti.

Muutossopimus koskee ainoastaan edellä kuvattua valtion tukeman pitkän korkotuen (40 vuotta) vuokra-asuntotuotannon velvoitteen muutosta ja siihen liittyvää sopimuskorvausta. Muilta osin 4.8.2021 allekirjoitettu maankäyttösopimus jää voimaan muuttumattomana.

Muutossopimus tulee voimaan ja kaupunkia sitovaksi sen jälkeen, kun osapuolet ovat sen asianmukaisesti allekirjoittaneet ja kaupunginhallitus on sen lainvoimaisesti hyväksynyt. päätösehdotus tähän.

Päätöshistoria

Liitteet

6 Maankäyttösopimus_Kera _ muutos_OP 2026 allekirjoitettava

Oheismateriaali

Tiedoksi

Asianumero 290/10.02.03/2021

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 311

§ 311

Valituslupahakemus ja valitus korkeimmalle hallinto-oikeudelle Helsingin hallinto-oikeuden päätöksestä Metsälammentien asemakaavan asiassa

Valmistelijat / lisätiedot:
Kare Aleksi

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus

1

merkitsee tiedoksi liitteenä olevan Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen 9.9.2026, 6104/2026

2

toteaa, että kaupunki ei tyydy Helsingin hallinto-oikeuden päätökseen ja hakee korkeimmalta hallinto-oikeudelta siihen valituslupaa

3

valtuuttaa kaupunkiympäristön toimialajohtajan tai määräänsä toimittamaan muutoksenhakukirjelmän korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Valitusluvan peruste ja valituslupahakemus

Valitusluvan hakemisen perusteena on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 111 §:n 1 momentin 1 kohta: Lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi.

Kyse on siitä, että laissa ei ole säädetty määräaikaa kaavoituksen osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyn vanhentumiselle. Laki tai asetus eivät edellytä kaavaehdotuksen asettamista uudelleen nähtäville pelkästään ajan kulumisen vuoksi. Hallinto-oikeuden päätös merkitsee kuitenkin tällaisen velvollisuuden muodostumista. Hallinto-oikeus on kumonnut kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen vuorovaikutusmenettelyyn liittyvän kokonaisarvioinnin perusteella, vaikka on itsekin todennut päätöksessään, ”että mikään edellä mainittu yksittäinen vuorovaikutukseen liittyvä seikka ei sellaisenaan johtaisi siihen, että vuorovaikutusmenettelyä olisi pidettävä lainvastaisella tavalla puutteellisena”.

Valituksenalaisessa asiassa kaavaehdotus on ollut nähtävillä 14.8.-12.9.2017 osana laajempaa aluerajausta (Miilukorpi II asemakaava, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.1.2025 ja saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 22.11.2022, H3277/2022). Valituksenalaisen ja laajemman osa-alueen muutosta koskien on kuultu kirjeitse maanomistajia 9.4.-23.4.2018. Metsälammentien asemakaavan alue on maankäyttösopimusneuvottelujen vuoksi rajattu pois laajemmasta aluerajauksesta Miilukorpi II asemakaavan hyväksymisvaiheessa. Metsälammentien asemakaava on hyväksytty 25.8.2025 sekä uudelleen ELY-keskuksen oikaisukehotuksen jälkeen 15.12.2025.

Valituksenalaisen asemakaavan viimeisimmästä vuorovaikutusvaiheesta kaavan hyväksymiseen on maankäyttösopimusneuvottelujen vuoksi kulunut keskimääräistä pidempi aika, noin seitsemän vuotta. Asemakaava on kuitenkin laadittu noudattaen kaikkia lain edellyttämiä menettelyvaiheita. Säännösten tarkoitus on toteutunut kaavan laadinnan aikana siten kuin laki edellyttää. Valituksenalaisen kaavan alueen hyväksyminen on viivästynyt alkuperäisestä kokonaisuudesta maankäyttösopimusneuvottelujen vuoksi, ja kaava on hyväksytty myöhemmin itsenäisellä päätöksellä.

Hyväksyttävän asemakaavan tulee itsenäisesti täyttää laissa säädetyt sisältövaatimukset, silloinkin kun asemakaava on alun perin tullut vireille laajemmalla aluerajauksella. Osallisilla tulee olla laissa tarkoitettu ja oikeuskäytännössä vakiintuneesti määritelty mahdollisuus saattaa mielipiteensä kaavoittajan tietoon kaavan sisällön valmistelun aikana. Valituksenalainen asemakaava täyttää perustellusti nämä vaatimukset. Vuorovaikutusmenettelyssä ei ole sellaista puutetta, joka merkitsisi kaavan hyväksymispäätöksen olevan lainvastainen. Selvyyden vuoksi todetaan, että osallinen, jonka valituksesta hallinto-oikeus on kumonnut päätöksen, ei ole pyytänyt tietoa kaavan hyväksymispäätöksestä ehdotuksen nähtävilläolon tai kirjeitse kuulemisen yhteydessä. Menettelyssä ei ole puutteellisuutta tältäkään osin.

Vaikka hallinto-oikeuden ratkaisu perustuu kokonaisharkintaan voimassa olevien säännösten tarkoituksesta, merkitsee se tosiasiallisesti määräaikaa valmisteluvaiheen läpikäyneen asemakaavan hyväksymiselle, tai maankäyttösopimusneuvottelujen kestäessä sellaisen uuden vuorovaikutusta koskevan menettelyvaiheen edellyttämistä, josta ei ole säädetty voimassa olevassa laissa. Tapauksessa on laissa tarkoitettu peruste saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi. Asian tausta ilmenee tarkemmin hallinto-oikeuden päätöksestä ja kaavaselostuksesta.

Valitus

Kaupunginhallitus viittaa asiassa aiemmin esittämäänsä ja katsoo, että hallinto-oikeuden päätös on virheellinen ja tulee kumota. Kaupunginhallitus pyytää kunnioittavasti, että korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan ja ensisijaisesti tutkii valitukset kokonaisuudessaan, kumoaa hallinto-oikeuden päätöksen ja pysyttää kaupunginhallituksen päätöksen, tai toissijaisesti palauttaa asian hallinto-oikeudelle uudelleen käsiteltäväksi.

Käsittely

Nevanlinna Partasen kannattamana teki seuraavan muutosesityksen: Muutetaan päätösehdotus seuraavaan muotoon: Kaupunginhallitus 1 merkitsee tiedoksi liitteenä olevan Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen 9.9.2026, 6104/2026 2 toteaa, että kaupunki tyytyy Helsingin hallinto-oikeuden päätökseen eikä hae korkeimmalta hallinto-oikeudelta siihen valituslupaa.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu ehdotus, jonka johdosta on äänestettävä.

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen 10 äänellä 4 ääntä vastaan hylänneen Nevanlinnan ehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Kaupunginhallitus on 25.8.2025, sekä uudelleen ELY-keskuksen oikaisukehotuksen jälkeen 15.12.2025, hyväksynyt 8.11.2017 päivätyn ja 25.8.2025 muutetun Metsälammentie - Skogsträskvägen asemakaavan. Helsingin hallinto-oikeus on 9.9.2026 kumonnut kaupunginhallituksen päätöksen vuorovaikutusta koskevalla valitusperusteella. Valituslupahakemuksessa ja valituksessa katsotaan, että asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on laissa tarkoitettu peruste ja että hallinto-oikeuden päätös tulee kumota.

Päätöshistoria

Liitteet

7 Äänestyslista § 311

Oheismateriaali

- (ei julkaista, sisältää henkilötietoja) Helsingin hallinto-oikeuden päätös 9.9.2026, Metsälammentie asemakaava

Tiedoksi

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 312

§ 312

Valtuustokysymys turvakotipaikkojen riittävyydestä ja uusien tilojen löytymisestä Espoossa (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Ikäheimonen Taru
Kalliokoski Taneli
Laurila Mauri
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Minna Nurmisen ja Ella Immosen ym. 17.11.2025 jättämään valtuustokysymykseen turvakotipaikkojen riittävyydestä ja uusien tilojen löytymisestä Espoossa sekä toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Katainen Partasen kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Kataisen pöydälle panoa koskeva ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen yksimielisesti hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Selostus

Tiivistelmä

- Espoossa on tunnistettu huoli turvakotipaikkojen riittävyydestä ja Pääkaupunkiseudun turvakoti ry:n nykyisten tilojen puutteista.

- THL vastaa turvakotipalvelujen järjestämisestä ja rahoituksesta; Espooseen päätetyn uuden turvakodin toteutuminen edellyttää vielä THL:n päätöstä.

- Tilavaihtoehtoina ovat kaupungin, hyvinvointialueen tai yksityisen vuokranantajan tilat. Kaupungin Tilapalvelut selvittää oman tilakannan soveltuvuutta, mutta järjestely edellyttää kumppania ja mahdollisesti investointiohjelmaan sisällyttämistä.

- Espoon ja hyvinvointialueen tavoitteena on vahvistaa turvallisuutta sekä varmistaa lähisuhde- ja perheväkivallan uhreille oikea-aikainen pääsy palveluihin ja järjestöjen tukeen.

Valtuutettu Minna Nurminen, Ella Immonen ja 34 muuta valtuutettua ovat jättäneet 17.11.2025 valtuustokysymyksen turvakotipaikkojen riittävyydestä ja uusien tilojen löytymisestä Espoossa. Valtuustokysymyksessä kysytään seuraavaa:

1. Miten Espoo aikoo osaltaan varmistaa, että turvakotipalveluiden riittävyys turvataan myös Espoossa?

2. Voisiko kaupunki yhdessä hyvinvointialueen ja Pääkaupungin turvakoti ry:n kanssa kartoittaa aktiivisesti sopivia tilavaihtoehtoja Pellaksen toiminnan laajentamiseksi Espoossa?

3. Onko Espoolla tiedossa kaupungin tai kaupungin tytäryhtiöiden omistamia tiloja, jotka voisivat soveltua turvakotikäyttöön joko väliaikaisesti tai pysyvästi?

4. Miten Espoo huomioi turvakotipalveluiden tilatarpeet osana omaa tilastrategiaansa ja hyvinvointialueyhteistyötä?

Vastaus valtuustokysymykseen

Valtuustokysymyksessä on taustoitettu hyvin turvakotien tarpeellisuutta lähisuhdeväkivallan ja sen uhkaa kokeville. Kysymyksessä nostetaan esille huoli turvapaikkojen riittävyydestä. Erityinen huoli on tiloista Pääkaupunkiseudun turvakoti ry:n osalta, jonka nykyiset tilat eivät täytä kaikkia tämänhetkisiä saniteettivaatimuksia tai tilatarpeita.

Espoo-tarinan tavoitteiden mukaan Espoo on Suomen turvallisin suuri kaupunki. Kunnilla on hyvinvointialueen kanssa yhteinen tehtävä huolehtia kuntalaisten ja heidän elinympäristönsä turvallisuudesta. Sote-järjestämislaki (612/2021) velvoittaa hyvinvointialueet edistämään ja ylläpitämään väestön hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta sekä varmistamaan yhdenvertaiset palvelut.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) vastaa turvakotipalvelujen järjestämisestä Suomessa. Palvelujen tuottajat hakevat vuosittain THL:ltä rahoitusta turvakotitoiminnan kustannuksiin. Vuodelle 2026 rahoitusta haettiin yhteensä 31,9 miljoonaa euroa ja sitä myönnettiin 30,9 miljoonaa euroa. Nykyiset palveluntuottajat on valittu vuosiksi 2024–2028. Hallituksen syksyn 2026 budjettiriihessä päätettiin perustaa Espooseen uusi turvakoti. Toteutuminen edellyttää vielä THL:n päätöstä.

Tilojen osalta turvakodin vaihtoehtoina on kaupungin omistamat tilat, yksityisen vuokranantajan tarjoamat vaihtoehdot tai hyvinvointialueen omistamat tilat.

Espoon kaupungin Tilapalvelut-liikelaitoksen tehtävänä on huolehtia ensisijaisesti kaupungin oman palvelutuotannon tarvitsemista toimitiloista. Turvakotipalvelut eivät kuulu kaupungin järjestämisvastuulle, vaan kyseessä on valtakunnallisesti ohjattu ja rahoitettu palvelu, jonka toteuttamisesta vastaavat palveluntuottajat yhteistyössä toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

Tästä syystä kaupungin asettamista pitkäaikaiseen vastuuseen turvakotitoiminnan tilojen vuokraamisesta ei lähtökohtaisesti voida pitää tavoiteltavana toimintamallina. Luontevampaa on, että tilaratkaisusta vastaa palvelun järjestämisestä tai tuottamisesta vastaava taho. Kaupunki voi kuitenkin osana hyvinvointialue- ja sidosryhmäyhteistyötä osallistua soveltuvien tilavaihtoehtojen kartoittamiseen oman tilakantansa osalta. Mikäli kaupungin omasta tilakannasta löytyy toimintaan soveltuvia tiloja, niiden hyödyntämistä voidaan selvittää tapauskohtaisesti. Mahdolliset uudet Tilapalveluiden kautta toteutettavat vuokrahankkeet edellyttäisivät kaupungin hyväksymän investointiohjelman mukaista käsittelyä ja rahoitusta.

Hyvinvointialueen alueellisen hyvinvointisuunnitelman luonnoksessa (7.9.2026) on asetettu tavoitteeksi, että lähisuhde- ja perheväkivallan uhrit saavat oikea-aikaisesti apua ja tukea. Toimenpiteiksi on kirjattu, että hyvinvointialue ohjaa lähisuhde- ja perheväkivallan uhrit hyvinvointialueen palveluihin tai järjestöjen tuen piiriin.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustokysymys Miten Espoo aikoo osaltaan varmistaa, että turvakotipalveluiden riittävyys turvataan myös Espoossa

Tiedoksi

Asianumero 842/00.04.00/2026

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 313

§ 313

Valtuustoaloite järjestöyhteistyön kehittämisestä (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Tiilikkala Maria

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Nurmisen ym. 23.2.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen järjestöyhteistyön kehittämisestä sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Katainen Partasen kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Kataisen pöydälle panoa koskeva ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen yksimielisesti hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Selostus

Valtuustoaloite

Valtuutettu Minna Nurminen ja 28 muuta valtuutettua ovat jättäneet 23.2.2026 päivätyn valtuustoaloitteen järjestöyhteistyön kehittämisestä. Aloitteessa tuodaan esiin, että Espoossa toimii laaja järjestökenttä, mutta Espoolla ei ole yhteistä, pysyvää ja rakenteellista yhteistyömallia koko järjestökentän kanssa. Aloitteessa esitetään, että Espoon kaupunki käynnistää selvityksen järjestöyhteistyön nykytilasta ja kehittämistarpeista osallistaen valmisteluun Espoossa toimivat järjestöt. Selvityksen pohjalta

esitetään valmisteltavaksi valtuustolle esitys pysyvästä yhteistyömallista kaupungin ja järjestöjen välille.

Tiivistelmä

- Järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä toteutetaan muun muassa palveluiden, viestinnän, tapahtumien ja verkostojen avulla.
- Vuoden 2026 aikana kuvataan järjestöyhteistyön nykytila, laaditaan yhteistyön linjaukset, määritellään tulevien vuosien kehittämistavoitteet sekä laaditaan niitä toteuttava tiekartta.
- Linajus valmistellaan poikkihallinnollisesti yhdessä kaupungin yksiköiden ja järjestöjen kanssa, tavoitteena tehdä järjestöyhteistyöstä entistä systemaattisempaa, avoimempaa ja tavoitteellisempaa.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Espoon kaupungilla tehdään paljon laadukasta järjestöyhteistyötä sekä asukkaiden arjen tasolla, viestinnässä, palveluohjauksessa, tiedon tuotannossa sekä kehittämisessä. Järjestöt tuottavat Espoossa merkittävän osan hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta edistävistä palveluista.

Espoon tarinan kohdassa 6.2 Kumppanuudet kantavat järjestöjen kanssa tehtävästä yhteistyöstä linjataan seuraavasti: Hyvinvointialueen, järjestöjen, seurojen, seurakuntien, yhteisöjen, yritysten ja oppilaitosten kanssa rakennetaan pitkäjänteisiä kumppanuuksia, jotka tuottavat asukaslähtöisesti kaikenikäisille espoolaisille arjen hyvinvointia sekä uusia mahdollisuuksia harrastamiseen, osallistumiseen ja luovuuteen. Järjestöyhteistyön kautta rakennetaan siis kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta sekä Espoon elinvoimaa. Järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen on myös kunnan lakisääteinen tehtävä (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 6 §.) Järjestöyhteistyötä myös kehitetään aktiivisesti eri toiminnoissa.

Liikunta- Ja hyvinvointilautakunta jakaa paitsi avustuksia liikuntatoimintaan myös hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen avustuksia. Kulttuuri- ja nuorisolautakunta jakaa avustuksia kulttuuri- ja kotiseututoimintaan sekä nuorisotoimintaan. Kaupunki tarjoaa järjestöille sekä maksuttomia että edullisia tiloja. Kaupungin tilojen kuntalaiskäytön yleisistä linjauksista on päättänyt keväällä 2026 kaupunginhallituksen tila- ja konsernijaosto. Tilojen hinnoittelusta päättävät pääsääntöisesti lautakunnat. Kaupunki rakentaa kumppanuutta järjestöjen, yhdistysten ja seurojen kanssa myös erilaisissa kumppanuustapahtumissa ja verkostoissa. Väestöltään moninaisessa Espoossa järjestöt ovat entistä tärkeämpi väylä kuulla eri taustaisia asukkaita ja viestiä heille myös kaupungin palveluista. Järjestöillä on myös vahva rooli segregaation ehkäisyssä ja yhteisöllisyyden rakentamisessa.

Vuosina 2019–2021 Espoo osallistui kuuden eurooppalaisen kaupungin yhteiseen Active NGOs -hankkeeseen, jossa kehitettiin kunkin kaupungin paikallista järjestöyhteistyötä. Hankkeen paikallisryhmässä käsiteltiin onnistuneen järjestöyhteistyön elementtejä ja tunnistettiin kehittämiskohteita. Hanke toteutettiin poikkihallinnollisesti yhdessä järjestöjen kanssa. Hanketyö toi esiin tarpeen kehittää Espoon kaupungin järjestöyhteistyötä systemaattisesti ja kaupunkitasoisesti.

Hankkeen paikallisryhmän pohjalle on syksyllä 2021 perustettu monitoimijainen Aktiiviset järjestöt -verkosto, joka jatkaa hankkeen työtä kaupunkitasoisesti. Verkoston koordinaatiosta ja kaupunkitasoisesta järjestöyhteistyön kehittämisestä vastaa hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden tiimi. Tiimi järjestää Espoossa toimiville järjestöille myös mahdollisuuksia verkostoitua ja luoda luottamusta. Tällainen on esimerkiksi vuosittain järjestettävä Espoon järjestöjen päivä. Järjestöyhteistyö kytkeytyy tiivisti kaupungin muuhun hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta edistävään työhän sekä ehkäisevään päihdetyöhön. Yhteistyötä kehitetään poikkihallinnollisesti vuoropuhelussa kaupungin eri yksiköiden, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa. Työn tavoitteena on vahvistaa yhteistyön rakenteita ja löytää uusia tapoja edistää espoolaisten hyvinvointia ja osallisuutta.

Vuoden 2026 aikana aloitetaan järjestöyhteistyön linjauksen laatiminen. Järjestöyhteistyön linjaukset tulee sisältämään järjestöyhteistyön nykytilanteen kuvauksen sekä tulevien vuosien kehitystavoitteet sekä tiekartan. Tiekartta kuvaa tarvittavat toimenpiteet, vastuutahot sekä aikataulun, joiden avulla asetetut tavoitteet saavutetaan. Uusi järjestötyön linjaus laaditaan poikkihallinnollisessa yhteistyössä tulosyksiköitä sitouttaen sekä järjestöjen kanssa yhdessä toimintaa kehittäen. Linjauksen laadinnassa hyödynnetään Active NGOs- hankkeen oppeja kuitenkin huomioiden muuttunut toimintaympäristö. Linjauksen ja tiekartan tavoitteena on tehdä kaupungin järjestöyhteistyöstä systemaattisempaa ja avoimempaa.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite järjestöyhteistyön kehittämisestä

Tiedoksi

Asianumero 1714/12.00.01/2026

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 314

§ 314

Valtuustoaloite turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kambouris Veera
Kaarnalehto Annika
Korhonen Marikka
Vataja Anita
Sivonen Tuija
Saloranta-Eriksson Outi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Mika-Erik Wallsin ym. 20.4.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Katainen Partasen kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Kataisen pöydälle panoa koskeva ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen yksimielisesti hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Selostus

Yhteenveto

Mika-Erik Walls ja 13 muuta kaupunginvaltuutettua ovat 20.4.2026 jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Espoon kaupunki:

1. selvittää, miten turvaruokaan liittyvät tarpeet on tällä hetkellä tunnistettu ja huomioitu varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa
2. kartoittaa, millaisia käytäntöjä muissa kunnissa on käytössä turvaruoan mahdollistamiseksi
3. laatii ohjeistuksen tai toimintamallin, jolla varmistetaan, että lapselle voidaan tarvittaessa tarjota yksinkertainen, turvalliseksi koettu ruokavaihtoehto koulupäivän aikana
4. varmistaa, että koulun henkilöstöllä on riittävä tieto ja osaaminen tunnistaa tilanteet, joissa lapsi jää syömättä aistisäätelyn tai muun syömiseen liittyvän haasteen vuoksi sekä
5. huomioi turvaruokaan liittyvät ratkaisut osana oppimisen tuen kokonaisuutta ja oppilaan hyvinvoinnin tukemista ja
6. pyytää asiasta mahdollisesti tarvittavat lausunnot (Nuorisovaltuusto, Espoon vammaisneuvosto, kasvun ja oppimisen lautakunta jne.).

Lausunto valtuustoaloitteeseen

Lausunto on valmisteltu kasvun ja oppimisen toimialan suomenkielisen varhaiskasvatuksen, suomenkielisen perusopetuksen ja ruotsinkielisten sivistyspalvelujen tulosyksikön sekä toimialan esikunnan ja Espoon kaupungin ruokapalveluiden yhteistyönä.

Espoon vammaisneuvosto antoi lausunnon valtuustoaloitteeseen kesäkuussa 2026. Vammaisneuvosto kannattaa valtuustoaloitetta, jossa esitetään, että turvaruoka huomioitaisiin Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Vammaisneuvoston lausunto on kokonaisuudessaan oheismateriaalina.

Myös Espoon nuorisovaltuusto antoi lausunnon valtuustoaloitteeseen elokuussa 2026. Myös nuorisovaltuusto tukee aloitetta turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Nuorisovaltuuston lausunto on kokonaisuudessaan oheismateriaalina.

Lausunto on käsitelty kasvun ja oppimisen lautakunnassa 26.8.2026 ja Svenska rum -lautakunnassa 27.8.2026.

Valtuustoaloitteessa pyydetään

1. selvittämään, miten turvaruokaan liittyvät tarpeet on tällä hetkellä tunnistettu ja huomioitu varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

Turvaruoalla tarkoitetaan terveydellisin perustein myönnettävää ruokavaliota, jota käytetään silloin, kun lapsella on sellaisia syömisen haasteita, ettei hän pysty syömään tarjolla olevia aterioita. Turvaruoka turvaa lapsen riittävän ravinnon ja energiansaannin, jotta hän jaksaa toimia ja oppia päivän aikana.

Turvaruoka myönnetään aina asiantuntijan yksilöllisen arvion perusteella, eikä sitä voi saada ilman terveydenhuollon arviota. Lapsen ravinnonsaantia ja ruokavalion laajenemista tulee seurata ammattilaisen ohjauksessa, jotta ruokavalio ei tarpeettomasti kavennu ja lapsen kasvu ja kehitys etenevät normaalisti.

Espoossa niin kutsuttua turvaruokaa on saanut erityisruokavalioilmoituksella ja siihen liitetyllä terveydenhuollon ammattilaisen todistuksella. Vuodesta 2017 lähtien varhaiskasvatuksessa on erityisruokavalioilmoituksen liitteeksi käynyt myös varhaiskasvatuksen erityisopettajan lausunto. Prosessia, kuten lähetekäytäntöjä on tarkennettu yhteistyössä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ja Espoon ruokapalveluiden kanssa kevään 2026 aikana. Keväällä 2026 käytäntöjä yhtenäistettiin ja varhaiskasvatuksen erityisopettajat eivät jatkossa kirjoita turvaruokalausuntoja, mutta voivat tehdä saatekirjeen ravitsemusterapeutille turvaruoan tarpeesta.

Varhaiskasvatuksen osalta käytännöt ovat muilta osin vakiintuneet. Perusopetuksessa saumattoman yhteistyön turvaamiseksi koulujen prosessi tarkistetaan kesän 2026 aikana, ja tiedotetaan kouluille alkusyksystä 2026.

2. kartoittamaan, millaisia käytäntöjä muissa kunnissa on käytössä turvaruoan mahdollistamiseksi.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kunnissa on voimassa LUVN:n laatimat yhteiset ohjeistukset, mutta kuntakohtaisesti pieniä eroja lähetekäytännöissä saattaa ilmetä. Jokaisella perheellä on kuitenkin mahdollisuus pyytää lähetettä LUVN:n ravitsemusterapiaan turvaruoan tarpeen arvioimiseksi neuvola- ja kouluterveydenhuollosta. Myös Helsingissä ja Vantaalla tarvitaan terveydenhuollon lausunto turvaruoan saamiseksi.

3. laatimaan ohjeistuksen tai toimintamallin, jolla varmistetaan, että lapselle voidaan tarvittaessa tarjota yksinkertainen, turvalliseksi koettu ruokavaihtoehto koulupäivän aikana.

Tällainen ohjeistus on luotu Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen toimesta. Turvaruoan tarve arvioidaan aina ravitsemusterapeutin tai

erikoissairaanhoidon toimesta, ja perhe toimittaa saadun lausunnon ruokapalveluiden tarjoajalle.

4. varmistamaan, että koulun henkilöstöllä on riittävä tieto ja osaaminen tunnistaa tilanteet, joissa lapsi jää syömättä aistisäätelyn tai muun syömiseen liittyvän haasteen vuoksi.

Koulujen henkilökunnan ja perheen välinen yhteistyö ja tiedonkulku on tässä tärkeää. Mikäli huoli syömisestä herää koulun henkilökunnalla, he ovat yhteydessä huoltajiin ja ohjaavat lapsen/nuoren tarvittaessa kouluterveydenhoitajan vastaanotolle. Terveydenhoitaja tekee tarvittaessa lähetteen ravitsemusterapeutin vastaanotolle. Koulujen henkilöstölle on tarjottu koulutusta syömisen haasteisiin liittyen 2.10.2025, ja koulutuksia on mahdollista tarjota jatkossakin, jos tarvetta tulee.

5. huomioimaan turvaruokaan liittyvät ratkaisut osana oppimisen tuen kokonaisuutta ja oppilaan hyvinvoinnin tukemista.

Jos lapsi tarvitsee varhaiskasvatuksessa turvaruokaa, varhaiskasvatuksen erityisopettaja tekee yhdessä huoltajien kanssa saatteen hyvinvointialueen ravitsemusterapeutille. Ravitsemusterapeutti tekee lausunnon lapsen tarvitsemasta turvaruoasta ja varhaiskasvatusyksikköön tilataan kyseistä ruokaa lapselle.

Perusopetuksessa kouluterveydenhoitaja tekee lähetteen ravitsemusterapeutille, ja mikäli turvaruokalausunto saadaan, lapsen/ nuoren huoltaja toimittaa lausunnon sekä ruokapalvelun tuottajalle, että koulun henkilökunnalle, jotka seuraavat syömistä ja ovat tarvittaessa kotiin yhteydessä.

Tarvittaessa voidaan myös oppilaan ja huoltajan luvalla koota oppilaskohtainen moniammatillinen asiantuntijaryhmä, jossa keskustellaan huoltajan ja lapsen/nuoren kanssa kokonaistilanteesta yhdessä tilanteen kannalta oleellisten henkilöiden kanssa (kuten esim. terveydenhoitaja, erikoissairaanhoito, luokanopettaja, ruokapalveluiden edustaja).

6. pyytää asiasta mahdollisesti tarvittavat lausunnot (Nuorisovaltuusto, Espoon vammaisneuvosto, kasvun ja oppimisen lautakunta jne.).

Lausunnot Nuorisovaltuustolta sekä Espoon vammaisneuvostolta ovat kokonaisuudessaan tämän lausunnon oheismateriaaleina.

Päätöshistoria

Kasvun ja oppimisen lautakunta 26.08.2026 § 148

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Mika-Erik Wallsin ja 13 muun kaupunginvaltuutetun 20.4.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

Käsittely

Esittelijän selostusosaan tekemä tekninen korjaus on huomioitu pöytäkirjassa.

Walls teki Peltoniemen, Kurrin, Määttäsen ja Dookien kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen:

”Lautakunta pitää tärkeänä, että turvaruokaan liittyvä prosessi tehdään perheille riittävän selkeäksi, sujuvaksi ja yhdenvertaiseksi. Huoltajille tulee tiedottaa avoimesti, selkokielisesti ja saavutettavasti siitä, milloin turvaruoan tarvetta voidaan arvioida, kehen tulee olla yhteydessä ja miten prosessi etenee varhaiskasvatuksen, koulun, ruokapalveluiden ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen välillä. Tiedottamisessa tulee huomioida myös Espoon monikieliset perheet. Lautakunta korostaa, että asia koskee erityisesti monia neurokirjon lapsia ja nuoria sekä lapsia, joilla on aistisäätelyn tai syömisen haasteita. Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että henkilöstön osaamista vahvistetaan säännöllisellä koulutuksella ja että selvitetään, miten lapsen tai nuoren riittävä ravinnonsaanti turvataan tilanteissa, joissa terveydenhuollon arviointi tai läheteprosessi viivästyy.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Laiho tiedusteli, voidaanko Wallsin lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta antoi selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Mika-Erik Wallsin ja 13 muun kaupunginvaltuutetun 20.4.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että turvaruokaan liittyvä prosessi tehdään perheille riittävän selkeäksi, sujuvaksi ja yhdenvertaiseksi. Huoltajille tulee tiedottaa avoimesti, selkokielisesti ja saavutettavasti siitä, milloin turvaruoan tarvetta voidaan arvioida, kehen tulee olla yhteydessä ja miten prosessi etenee varhaiskasvatuksen, koulun, ruokapalveluiden ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen välillä. Tiedottamisessa tulee huomioida myös Espoon monikieliset perheet. Lautakunta korostaa, että asia koskee erityisesti monia neurokirjon lapsia ja nuoria sekä lapsia, joilla on aistisäätelyn tai syömisen haasteita. Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että henkilöstön osaamista vahvistetaan säännöllisellä koulutuksella ja että

selvitetään, miten lapsen tai nuoren riittävä ravinnonsaanti turvataan tilanteissa, joissa terveydenhuollon arviointi tai läheteprosessi viivästyy.

Nämnden Svenska rum 27.08.2026 § 78

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Narvo-Akkola Merja

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsen som svar på en motion som lämnats av Mika-Erik Walls och 13 andra fullmäktigeledamöter 20.4.2026 om att ta hänsyn till trygg mat i småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen i Esbo.

Behandling

Direktör för Svenska bildningstjänster Barbro Högström var föredragande, då direktör för sektorn för Fostran och lärande Merja Narvo-Akkola var förhindrad.

Beslut

Nämnden Svenska rum
Förslaget godkändes enhälligt.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa
- Espoon vammaisneuvoston lausunto valtuustoaloitteeseen turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa
- Espoon nuorisovaltuuston lausunto valtuustoaloitteeseen turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa

Tiedoksi

Asianumero 1242/11.01.02/2026

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 315

§ 315

Valtuustoaloite Tvijälpin luonnonsuojelualueen perustamisesta (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Lundgren Laura

laura.lundgren@espoo.fi
Puhelinnumero 043 825 7184

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Risto Nevanlinnan ja Tiina Elon sekä 21 muun valtuutetun 23.3.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen Tvijälpin luonnonsuojelualueen perustamisesta sekä toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Katainen Partasen kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiasta on tehty pöydälle panoa koskeva kannatettu ehdotus, on siirryttävä keskustelemaan pöydälle panosta.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Kataisen pöydälle panoa koskeva ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen yksimielisesti hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Selostus

Valtuustoaloite

Risto Nevanlinna ja Tiina Elo sekä 21 muuta valtuutettua ovat jättäneet 23.3.2026 valtuustoaloitteen Tvijälpin luonnonsuojelualueen perustamiseksi. Tvijälp on Espoon kaupungin omistama saari Westendin edustalla. Saaren pinta-ala on noin 16 ha ja saari on suurelta osin rakentamaton ja luonnontilainen. Valtuustoaloitteen mukaan uuden

luonnonsuojelualueen tulisi kaattaa myös Tvijälp-saaren länsipuolella oleva lintuluoto. Luoto ja Tvijälp-saarta ympäröivät vesialueet ovat Espoon kaupungin omistuksessa.

Aloitteessa todetaan, että Tvijälpissä on voimassa saaren rakentamisen mahdollistava suunnitteluvaraus, mutta uudessa Espoo 2060 yleiskaavaehdotuksessa saaren rakentamista ei esitetä johtuen mm. Tvijälpin huomattavista luontoarvoista.

Aloitteessa tuodaan esiin, että Tvijälp täyttää Uudellamaalla maakunnallisesti arvokkaan saaren kriteerit sekä useat luonnonympäristöjen maakunnallista arvoa ilmentävät LAKU -kriteerit. Tvijälpin pesimälinnusto on Espoon mittakaavassa merkittävä. Saarella pesii ainakin 15 uhanalaista, silmälläpidettävää ja EU:n lintudirektiivissä mainittua lajia, esimerkiksi erittäin uhanalaiset (EN) haahka ja tukkasotka. Tvijälpin länsipuolisella luodolla on vaarantuneeksi luokiteltavan (VU) naurulokin pesimäyhdyskunta, jossa pesii myös kala- ja lapintiiroja. Molemmat tiiralajit kuuluvat EU:n lintudirektiivin I liitteen lajeihin.

Osana Espoo 2060 yleiskaavaehdotuksen laadintaa Espoon kaupunki on teettänyt Tvijälp-saarelle luontoselvityksen vuonna 2025. Aloitteessa nostetaan esiin, että luontoselvityksen johtopäätöksissä suositellaan Tvijälpin suojelemista ja arvioidaan, että saaren edes osittainen rakentaminen heikentäisi saaren luontoarvoja, koska eliölajien kokema häiriö saarella kasvaisi ja lajien elintila pienenisi liiaksi.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Espoon kaupungin perustamat luonnonsuojelualueet

Luonnonsuojelun toimenpiteet 2021 - 2030 -hankkeen aikana Espoon ympäristönsuojelun palvelualue selvitti, kuinka Espoon luonnonsuojelualueiden verkostoa voidaan laajentaa. Hankkeen tuloksena laadittiin Luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma, jossa esitettiin 26 uuden yksityisen luonnonsuojelualueen perustamista Espoon kaupungin maille vuoteen 2030 mennessä. Tvijälp ei ollut näiden 26 kohteen joukossa.

Yksityisenä luonnonsuojelualueena suojeltavat kohteet valikoituivat ohjelmaan sillä perusteella, että niillä oli suojelun arvoisia luontokohteita, alue oli Espoon kaupungin omistuksessa ja alueen suojelu ei ollut ristiriidassa maankäytön tai virkistyskäytön kanssa. Ohjelmaa laadittiin yhteistyössä kaupungin eri tahojen kanssa, ja kaikkia arvokohteita ei eri tavoitteiden vuoksi merkitty perustettaviksi suojelualueiksi.

Luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelmassa on esitetty aikataulu uusien luonnonsuojelualueiden perustamiselle. Vuodesta 2022 lähtien ympäristönsuojelun palvelualue on toteuttanut keskimäärin kolmen luonnonsuojelualuetta Espooseen vuosittain. Prosessi on ollut seuraava:

aluksi ympäristönsuojelu on varmistanut, että suojelualueeksi ehdotetun kohteen luontotiedot ovat ajan tasalla. Tarvittaessa kohteelle on tilattu luontokartoitus. Sen jälkeen ympäristönsuojelu on laatinut esityksen luonnonsuojelualueen rajauksesta sekä rauhoitusmääräyksistä (mitä luonnonsuojelualueella saa tehdä ja mitä ei saa tehdä) ja pyytänyt Espoon kaupungin muilta yksiköiltä kommentteja. Tällä tavalla on varmistettu, että kohteen suojelu ei ole ristiriidassa kaupungin muiden tavoitteiden kanssa, ja että kaikki kaupungin yksiköt ovat sitoutuneet kohteen suojeluun ja suojelun ylläpitämiseen. Tämän jälkeen ympäristönsuojelu on lähettänyt lupa- ja valvontavirastoon ja/tai Uudenmaan elinvoimakeskukseen hakemuksen yksityisen luonnonsuojelualueen perustamisesta.

Yksityiset luonnonsuojelualueet luonnonsuojelulaissa

Luonnonsuojelulain (LsL 47§) mukaan lupa- ja valvontavirasto tai alueellinen elinvoimakeskus voi maanomistajan hakemuksesta tai suostumuksella perustaa yksityisen luonnonsuojelualueen sen perustamisedellytykset (LsL 43§) täyttävälle alueelle. Luonnonsuojelualueen perustamisen yleisenä edellytyksenä on, että:

1) alueella elää tai on uhanalainen, harvinainen tai harvinaistuva eliölaji, eliöyhteisö, luontotyyppi tai ekosysteemi;
2) alueella on 78 §:ssä tarkoitetun tiukkaa suojelua edellyttävän eläinlajin yksilön lisääntymis- tai levähdyspaikkoja;
3) alueella on erikoinen tai harvinainen luonnonmuodostuma;
4) alueella on erityistä maisemallista arvoa;
5) luontotyypin tai eliölajin suotuisan suojelutason säilyttäminen tai saavuttaminen sitä vaatii;
6) alueella on erityistä merkitystä luontotyyppien tai eliölajien mahdollisuuksille sopeutua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin;
7) alue on muutoin kuin 1–6 kohdassa tarkoitetuilla tavalla niin edustava, tyypillinen tai arvokas, että sen suojelu voidaan katsoa luonnon monimuotoisuuden tai kauneuden säilyttämisen kannalta tarpeelliseksi.

Tvijälp täyttäisi luonnonsuojelualueen perustamisedellytyksistä kohdan 1 (pesivät linnut, uhanalaiset luontotyypit, LsL 64§ suojeltu luontotyyppi: tervaleppämetsä, keltamatara) ja 7 (maakunnallisesti arvokas saari-luontotyyppi, luonnon monimuotoisuuden ja luonnon kauneuden osalta arvokas kohde).

Luonnonsuojelualueen perustamishakemukseen Espoon kaupungin tulisi saaren maanomistajana esittää ehdotukset luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä. Rauhoitusmääräykset ovat ohjeet siitä, mitä luonnonsuojelualueella saa tehdä, miten alueella luontoa suojellaan ja kuinka luonnonsuojelualuetta voi jatkossa hoitaa. Rahoitusmääräyksistä säädetään luonnonsuojelulain 53 §:ssa ja lopullisista rauhoitusmääräyksistä päättää Lupa- ja valvontavirasto, kun on kyse yksityisestä luonnonsuojelualueesta.

Tvijälpin kaavoitustilanne

Espoon eteläosien yleiskaavassa (lainvoimainen 2010) Tvijälp on merkitty kokonaan virkistysalueeksi (V), johon on kevyen liikenteen yhteystarve mantereelta. Osaan Tvijälp-saarta on merkitty kyläkuvallisesti tai maisemakuvallisesti arvokas alue, joka jatkuu mantereen puolella.

03.06.-03.09.2024 nähtävillä olleessa Espoo 2060 yleiskaavaluonnoksessa Tvijälp oli merkitty monipuolisen asumisen sekä tiiviin ja matalan rakentamisen alueeksi (A) ja saaren itäreuna oli osoitettu satama-alueeksi (LS). Yleiskaavaluonnoksessa Tvijälp-saareen ja rannan väliin oli osoitettu kulkuyhteys, joka käytännössä tarkoittaisi sillan rakentamista.

Kaavaehdotus on ollut kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyssä, ja lautakunta päätti kokouksessaan 22.4.2026 palauttaa kaavaehdotuksen takaisin valmisteluun ja antoi valmistelulle evästyksiä, joiden ohjalta yleiskaavaehdotuksen valmistelu jatkuu.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan 22.4.2026 kokouksen pohjaesityksessä Tvijälp on osoitettu virkistysalueena (V), jossa on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen ominaisuusmerkintä (luo). Kaavamääräys edellyttää säilyttämään saaren luontoarvoiltaan monipuolisena luontokokonaisuutena. Tvijälpin merkintöihin ei tullut kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksessa 22.4.2026 muutosevästyksiä. Tavoitteena on saada Espoo 2060 yleiskaavaehdotus päätöksentekoon syksyn 2026 aikana.

Tvijälpin tulevan maankäytön ratkaisut on tarkoituksenmukaista kytkeä yleiskaavan valmisteluun. Luonnonsuojelualueen perustamista koskevaa ratkaisua voidaan tällöin tarkastella suhteessa yleiskaavassa muodostuvaan kokonaisuuteen.

Tvijälpin kohdalla ei ole voimassa asemakaavaa.

Rakennukset Tvijälp saarella

Tvijälpissä on kolme Espoon kaupungin omistamaa, osavuotisessa käytössä olevaa vapaa-ajan asuinrakennusta (vanhat kalastajatorpat) ja niiden pihapiirissä talousrakennuksia. Rakennukset ovat iäkkäitä ja niillä on kulttuurihistoriallisia arvoja eikä niitä ole mahdollista purkaa. Espoon kaupungilla ei ole saaren rakennuksille omaa käyttöä vaan Tilapalvelut -liikelaitos vuokraa rakennuksia.

Tvijälp saarelta on vuokrattu The Nolla Company Oy:lle ajanjaksolle 9.11.2022-8.11.2027 useita sijoituspaikkoja tilapäisille kevytrakenteisille majoituspisteille ja niiden oheispalveluille. Tällä hetkellä saarella on seitsemän Nolla desing -mökkiä, joita vuokrataan lyhytaikaiseen majoittumiseen loppukeväästä syksyyn.

Tvijälpin virkistyskäyttö

Tvijälp on yksi kahdestatoista Espoon liikuntasaarista. Espoon liikunnan ja urheiluyksikkö on rakennuttanut Tvijälp-saareen pienen venelaiturin. Espoon kaupunki ei ole rakentanut muita liikuntapalveluita saareen. Leiriytyminen Tvijälpissä on kielletty. Espoon saaristoveneliikenne ei pysähdy Tvijälpissä. Liikunnan ja urheilun tulosyksiköllä ei tällä hetkellä ole resursseja enempää kehittää Tvijälpiä liikuntasaarena.

Luonnonsuojelualueilla tulisi liikkua merkityillä poluilla, jotta virkistyskäyttö ei vahingoita suojeltua kasvillisuutta tai häiritse suojeltuja eläimiä. Luonnonsuojelualueilla on lähes aina kielletty tulenteko, telttailu ja leiriytyminen sekä rakentaminen, myös uusien polkujen rakentaminen. Mikäli Tvijälpistä tehtäisiin luonnonsuojelualue, tulisi Espoon kaupunkitekniikan keskuksen rakentaa saareen luontopolku herkän luonnon kulumisen lieventämiseksi sekä paikkoja, joissa saarella kävijät voisivat pysähtyä lintujen pesintää häiritsemättä ja niittykasvillisuutta turmelematta. Jos luontopolku ja muut palvelut tehtäisiin Tvijälpiin luonnonsuojelualueen perustamisen jälkeen, tulisi luonnonsuojelualueelle laatia hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa uudet rakenteet olisi mainittu. Vasta kun luonnonsuojelua valvova viranomainen (Lupa- ja valvontavirasto) olisi hyväksynyt hoito- ja käyttösuunnitelman, luontopolun ja muut rakenteet voisi rakentaa.

Saaristoluonnon kaltaisten herkkien kohteiden suojelu ja ekologisesti kestävä virkistyskäyttö on helpointa yhteensovittaa, kun kohde on kaupungin omistamaa virkistysaluetta. Tällöin luontopolkujen ylläpito ja ihmisten virkistyskäytön ohjaus on joustavampaa ja nopeampaa Espoon kaupungille toteuttaa. Virkistyssaarten luonnonhoito ja kulttuuriarvojen turvaaminen edellyttää kaupungilta virkistyskäyttösuunnitelman laatimista. Luonnonsuojelualueilla vastaavat toimet edellyttävät maanomistajaa tekemään tai teettämään hoito- ja käyttösuunnitelman, jonka hyväksyy luonnonsuojelulakia valvova viranomainen. Vain muutamalle Espoon kaupungin omalle luonnonsuojelualueelle on tehty hoito- ja käyttösuunnitelma.

Se että Tvijälpin rakennuksia ja nollamökkejä on vuokrattu, on säädellyt sitä, kuinka paljon saaressa käy ihmisiä ja mitä vierailijat saarella tekevät. Saarella satunnaisesti vierailleet ovat välttäneet rakennusten ja mökkien pihapiirejä. Vuokralaiset ovat tuoneet saareen sosiaalista kontrollia, joka on saattanut vaikuttaa laittomaan leiriytymiseen ja tulentekoon saarella. Saaristoluonto on erityisen altis kulumiselle ja vesilinnut ovat tunnettuja siitä, että ne maalintuja herkemmin hylkäävät pesänsä häiriön takia. Espoon ympäristönsuojelu katsoo, että Tvijälpin luontoarvot eivät kestäisi virkistyskäytön huomattavaa kasvua. Tvijälpin erilaiset niityt vanhojen torppien pihapiirissä ja merenrantaniityt ovat umpeen kasvamassa. Niittyjen luontoarvojen säilyminen edellyttäisi lähes joka vuotista ihmisten tai lampaiden tekemää hoitotyötä. Niittyjen hoitoa ohjaa virkistyssaarilla

virkistyskäyttösuunnitelma ja luonnonsuojelualueilla hoito- ja käyttösuunnitelma. Espoon kaupunki hoitaa muutamia niittyjä vuosittain mutta resurssit niittyjen hoitoon ovat vähäiset.

Lyhin matka Tvijälp-saaren ja mantereen välillä on noin 210 m. Tvijälp on helposti ja nopeasti saavutettavissa soutuvenein, meloen, sup-laudoin tai jopa uiden. Tämän takia on Espoon kaupungille vaikea valvoa, kuinka moni saarelle tulee ja mitä kautta, missä saarella kuljetaan tai mitä saarella tehdään. Espoon kaupungilla ei tällä hetkellä ole resursseja luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräysten noudattamisen seurantaan.

Tvijälpin vastarannalla Westendissä ja Haukilahdessa on haastavaa lisätä virkistysalueita, vaikka asukasmäärät kasvavat. Mantereen lähellä olevat saaret voisivat toimia lisävirkistysalueina, jolloin virkistyksen aiheuttama kulutus voisi vähentyä mantereen puolen luontokohteilla.

Tvijälpin suunnitteluvaraus

Kaupunginhallituksen elinkeino- ja kilpailukykyjaosto on 3.6.2024 (§59) myöntänyt Aalto Development Oy:lle suunnitteluvarauksen koko Tvijälp-saareen. Varaus mahdollisti, että Aalto Development Oy sai omalla kustannuksellaan tarkastella Tvijälpin kehittämismahdollisuuksia. Elinkeino- ja kilpailukykyjaosto on 2.3.2026 (§32) uusinut Aalto Development Oy:n Tvijälpin suunnitteluvarauksen 30.11.2027 saakka.

Suunnitteluvarauksen ehdoissa todetaan, että varausalue on voimassa olevassa Espoon eteläosien yleiskaavassa osoitettu merkinnällä V (virkistysalue), mikä ei mahdollista varauksensaajan tavoittelemaa asuinrakentamista tai mahdollista asuinrakentamista sisältävän asemakaavamuutoksen hyväksymistä ennen kuin yleiskaavamerkintä on muutettu ja lainvoimainen. Varauksensaaja on tietoinen valmisteilla ja vireillä olevasta yleiskaavasta, jonka käsittelyaika ja lopputulos saattavat vaikuttaa hankkeen toteutus- ja asemakaavoitusaikatauluun sekä suunnitteluratkaisuihin.

Suunnitteluvarauksen varausehtojen mukaan Espoon kaupungilla on oikeus seuraamuksitta keskeyttää varaus kesken sen varausajan tai olla jatkamatta varausta ja varata varauksen kohde kolmannelle, mikäli varausalueen kehittäminen ei etene kaupunkia tyydyttävällä tavalla taikka kaupunki muuten katsoo sen perustelluksi.

Espoon ympäristönsuojelun palvelualue ei tavanomaisesti ole edistänyt luonnonsuojelualueiden perustamista kohteille, joissa on suunnitteluvaraus. Suunnitteluvaraus on katsottu osoitukseksi, että kohteelle harkitaan muuta maankäyttöä kuin luonnonsuojelu.

Espoon Tilapalvelut-liikelaitos on Tvijälpin rakennusten omistajana sitoutunut suunnitteluvaraukseen. Tilapalvelut ei puolla Tvijälpin

muuttamista luonnonsuojelualueeksi niin kauan kuin saarella on suunnitteluvaraus voimassa.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Tvijälpin luonnonsuojelualueen perustamisesta

Tiedoksi

§ 316

Lautakuntien ja jaostojen sekä viranhaltijoiden päätökset

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan seuraaviin päätöksiin:

Kulttuuri- ja nuorisolautakunnan pöytäkirja 15.9.2026

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaoston pöytäkirja 21.9.2026

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 15.9.2026 § 10
Asiantuntijapalvelun hankinta tietoturvan analysointia koskevaan selvitykseen

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 17.9.2026 § 55
Avustuksen myöntäminen & Espoon teatterille &Naapurusto-toiminnan kehittämiseen osana Yhteisöllinen Espoo -ohjelmaa

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Talousasiat) 17.9.2026 § 5
Lisärahoituksen myöntäminen Kvanttinova Oy:lle vuonna 2026

Lakiasiainjohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 18.9.2026 § 61
Varhaiskasvatuksen opettajan rekrytoivan työvoimakoulutuksen yhteishankinta kasvatustieteen kandidaateille ja maistereille

Lakiasiainjohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 24.9.2026 § 62
Hautaustoimilain 23 §:n 2 momentin mukaisten hautauspalvelujen pienhankinta

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja:

Kaupunginhallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan seuraaviin päätöksiin:

Kasvun ja oppimisen lautakunnan kokouksen 9.9.2026 pöytäkirja

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 21.9.2026 § 34
Someturvan-palvelusopimusten irtisanominen

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja:

Kaupunginhallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan seuraaviin päätöksiin:

Kaupunkisuunnittelulautakunnan 16.9.2026 pöytäkirja

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan 17.9.2026 pöytäkirja

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 17.9.2026 § 19
Tehtäväkohtaisen palkan korottaminen kaupunkiympäristön toimialalla 2026

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 17.9.2026 § 36
Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Tapiolan Ostoskeskus Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen 18.9.2026

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

§ 317

Päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selostusosassa mainitut päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset.

Käsittely

Selostus pääkaupunkiseudun hiilitaseselvityksestä käsiteltiin § 306 yhteydessä.

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

1
Pääkaupunkiseudun hiilitaseselvitys (Isotalo, Söderman)

2
Ympäristö- ja rakennuslautakunta antoi kokouksessaan 17.9.2026 § 112 Espoon kaupungin lausunnon, jossa Espoon kaupunki puoltaa esitystä luonnonsuojelualueen perustamiseksi Espoon keskuspuistossa sijaitsevalle selostusosasta tarkemmin ilmenevälle yksityiselle kiinteistölle. Oheinen päätös on oheismateriaalina.

Liitteet

Oheismateriaali

- PKS Hiilitaseselvitys
- Lausunnon antaminen yksityisen luonnonsuojelualueen perustamisesta ja esitetyistä rauhoitusmääräyksistä

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 318

§ 318

Hiilijalanjäljen raja-arvo talonrakentamisen ohjauksessa

Valmistelijat / lisätiedot:
Ikonen Anna

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus päättää, että

1

Espoon kaupunki ottaa käyttöön rakennusten elinkaaren hiilijalanjäljen raja-arvon talonrakentamisen vähähiilisyyden ohjauskeinona,

2

raja-arvoa sovelletaan uudisrakentamiseen, joka koskee vähintään kolmekerroksisia asuinkerrostaloja (käyttötarkoitusluokka 2),

3

raja-arvoa sovelletaan:

- 1.1.2027 alkaen vireille tulevissa asemakaavahankkeissa
- 1.1.2027 alkaen päätettävissä tontinluovutuksissa,

4

raja-arvon taso on 10 % kansallista raja-arvoa tiukempi. Tällä perusteella rakennuksen elinkaaren hiilijalanjälki ei saa ylittää seuraavia enimmäisarvoja:

- 31.12.2028 asti: 14,4 kg CO_2e/m²/a (720 kg CO_2e/m²)
- 1.1.2029 alkaen: 10,8 kg CO_2e/m²/a (540 g CO_2e/m²),

5

hiilijalanjäljen laskennassa ja raportoinnissa noudatetaan ympäristöministeriön rakennuksen vähähiilisyyden arviointimenetelmää,

6
hiilijalanjäljen laskenta tulee esittää tontinluovutuksessa ennen tontinluovutusta koskevan sopimuksen allekirjoittamista (pitkäaikainen maanvuokrasopimus tai kauppakirja) ja raja-arvon alittuminen tulee osoittaa viimeistään rakennusluvan yhteydessä ilmastoselvityksellä ja

7
tämän päätöksen mukaisiin raja-arvon ylityksiin ja erityistilanteisiin sovelletaan valtioneuvoston asetuksen mukaisia poikkeamia. Perustelluista syistä tämän päätöksen raja-arvoa voidaan yksittäistapauksissa olla soveltamatta.

Käsittely

Asia käsiteltiin § 306 jälkeen.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Tausta

Talousarvioon (2025) on kirjattu, että kaupunki valmistelee rakennushankkeiden suorien ja epäsuorien hiilipäästöjen ohjausta asettamalla hankkeille hiilijalanjälkiraja-arvon. Rakentamisen päästöt muodostavat merkittävän osan kaupungin kokonaispäästöistä. Kaupunkitasoinen hiilijalanjäljen raja-arvo on tehokas keino ohjata uudisrakentamista kohti vähähiilisyyttä. Uudisrakentamisen hiilijalanjäljen raja-arvo tukee myös Espoo-tarinan kirjausta: Tavoitteena vähentää Espoon ulkopuolella syntyviä päästöjä tukemalla rakentamisen kiertotaloutta ja lisäämällä vähähiilisten materiaalien käyttöä.

Kaupungin kasvu lisää rakentamisen määrää. Espoossa valtaosa asuntotuotannosta kohdistuu kerrostaloihin, mikä perustelee raja-arvo-ohjauksen kohdistamista kerrostalorakentamiseen. Kaupunkitasoinen raja-arvo mahdollistaa vaikuttamisen myös niihin uudisrakentamishankkeisiin, joissa kaupungin muut keinot vähähiilisyyteen ohjaamisesta ovat rajallisia.

Kansallinen sääntely

Vuoden 2026 alusta voimaan tullut sääntely edellyttää rakennusten hiilijalanjäljen arviointia ja asettaa kansalliset raja-arvot eri rakennustyypeille.

Kaupunkien kokemusten ja markkinavuoropuhelun perusteella kansallinen raja-arvo ei yksin ohjaa rakentamista riittävästi vähähiilisyyteen erityisesti kasvavilla kaupunkiseuduilla. Tämän vuoksi kaupungeilla on tarve täydentää sääntelyä paikallisilla ohjauskeinoilla.

Kaupunkitasoisella raja-arvolla voidaan tehostaa ohjausta ja asettaa paikallisesti kunnianhimoisempi tavoitetaso. Lisäksi kaupunkitasoinen ohjaus lisää ennakoitavuutta. Selkeä ja pitkäjänteinen raja-arvo tukee markkinoiden kehittymistä, lisää vähähiilisten ratkaisujen kysyntää ja edistää rakennusmateriaalien kiertotaloutta.

Raja-arvo-ohjaus muissa kaupungeissa

Helsinki, Vantaa, Tampere ja Turku ovat ottaneet käyttöön kaupunkikohtaisen, kansallista tasoa tiukemman rakentamisen hiilijalanjäljen raja-arvon.

Helsinki ohjaa uusien asuinkerrostalojen hiilijalanjälkeä kaupunkiympäristölautakunnan päätöksellä. Raja-arvoa 14 kg CO_2e/m²/a käytetään kaavoituksessa ja tontinluovutusten ehtona. Vantaalla otettiin vuoden 2026 alusta käyttöön raja-arvo 14 kg CO_2e/m²/a asuinkerrostalojen kaavoituksessa ja tontinluovutuksessa. Tampereella kaupungin valtuusto hyväksyi helmikuussa 2026 asunto- ja maapolitiikanlinjaukset, joissa asuinkerrostalojen tontinluovutuksen ehdoksi on määritelty kansallista tasoa 10 % tiukempi raja-arvovaatimus eli 14,4 kg CO_2e/m²/a. Turussa hiiliraja-arvoa hyödynnetään tontinluovutuskilpailuissa ja asemakaavoituksessa valmistellaan kansallista tasoa tiukempia vaatimuksia.

Kaupunkien yhteinen linja on tärkeä, kun rakennusala toimii samassa seudullisessa markkinassa.

Ehdotettu ohjauskeino

Ehdotettu Espoon rakentamisen raja-arvo noudattaa Tampereen mallia ohjata rakentamisen hiilijalanjälkeä.

Hiilijalanjäljen raja-arvovaatimus otetaan käyttöön asemakaavoituksessa ja tontinluovutuksessa. Raja-arvo kohdistuu vähintään kolmikerroksisiin asuinkerrostaloihin, ja sen taso määritellään suhteessa kansalliseen sääntelyyn siten, että se on sitä 10 prosenttia tiukempi. Vaatimustaso kiristyy jatkossa linjassa kansallisen ohjauksen kehittymisen kanssa. Valittu taso on linjassa muiden suurten kaupunkien ratkaisujen kanssa, riittävän kunnianhimoinen ilmastotavoitteiden näkökulmasta sekä

toteuttamiskelpoinen nykyisillä suunnittelu- ja rakennusratkaisuilla. Toteutuneita hankkeita koskevat tarkastelut osoittavat, että merkittävä osa kohteista alittaa jo ehdotetun vaatimustason, mikä tukee sen realistisuutta.

Raja-arvon toimeenpano perustuu asemakaavamääräyksiin ja tontinluovutusehtoihin. Hankkeiden hiilijalanjälki arvioidaan suunnitteluvaiheessa, osoitetaan tontinluovutuksen yhteydessä ja varmistetaan rakennuslupavaiheessa. Raja-arvon soveltamisessa voidaan huomioida erityistilanteet, joissa vaatimustason saavuttaminen on poikkeuksellisen haastavaa. Tällöin voidaan soveltaa kansallisen sääntelyn mukaisia poikkeamismahdollisuuksia ja ratkaisut tehdään tapauskohtaisen harkinnan perusteella. Kaupunkikohtainen rakentamisen raja-arvon taso on voimassa toistaiseksi.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 296, § 297, § 298, § 299, § 300, § 301, § 302, § 303, § 304, § 306, § 307, § 309, § 311, § 312, § 313, § 314, § 315, § 316, § 317, § 318

Muutoksenhakukielto

Edellä mainitusta päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 305, § 310

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:
- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen
- kuntien yhteisen toimielimen päätöksestä sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimusaika viranhaltijalain 37 §:ssä tarkoitettua irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kuitenkin kulua vasta 40 §:n 1 momentissa säädetyn irtisanomisajan päättymisestä. Sama koskee valitusaikaa silloin, kun 37 §:ssä tarkoitetun irtisanomista koskevan päätöksen on tehnyt valtuusto tai kuntalain 58 §:n 1 momentissa tarkoitettu kuntayhtymän toimielin.

Oikaisuvaatimus on toimitettava kunnan kirjaamoon. Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana. Paperinen oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Espoon kaupungin viranhaltijoiden päätökset ovat nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa Viranhaltijat | Dynasty tietopalvelu : Espoon kaupunki (https://espoo.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=official_handlers&id)
Verkkopalvelussa on myös päätöksen julkaisupäivä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Käyntiosoite:	Siltakatu 11, Kauppakeskus Entresse, kolmas kerros
Aukioloaika:	ma-pe 10.00 - 15.45
Postiosoite:	Espoon kirjaamo, PL 1 02070 ESPOON KAUPUNKI
Sähköposti:	kirjaamo@espoo.fi
Puhelinnumero:	+358 9 8165 6000

Jos lähetät salassa pidettäviä tai arkaluontoisia asiakirjoja, suosittelemme käyttämään kirjaamon turvapostipalvelua. Lisätietoja ja ohje löytyvät kaupungin verkkosivuilta osoitteesta https://www.espoo.fi/fi/kirjaamo.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:
- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 308

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös:
- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle. Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana. Paperinen valituskirjelmä on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä. Valittaja vastaa siitä, että valitus on perillä määräaikaan mennessä.

Asianosaisen katsotaan saaneen kirjeitse lähetetystä päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä**.**

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Kunnallisvalitus hallinto-oikeudelle tehdään ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.

Kunnallisvalituksen voi toimittaa myös Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Käyntiosoite:	Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Postiosoite:	Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin:	029 56 42069 (kirjaamon asiakaspalvelu) 029 56 42000 (vaihde)
Sähköposti:	helsinki.hao@oikeus.fi
Virastoaika:	ma - pe klo 8.00 - 16.15

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti ja ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelua käyttäen. Myös muu sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:
1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3) vaatimusten perustelut;
4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi, henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus sekä postiosoite ja muut yhteystiedot. Myös kotikunta on hyvä ilmoittaa. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös sähköinen tai mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallintotuomioistuimen sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Jos valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:
1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy Tuomioistuinlaitoksen sivustolta.